Schatte Mantall

Ittem aff har Jubündin Des
Lengst Jünneviers Copie samt
och Baröns Register

Anno 1576

nos fetus & frequenter
autumnus. pestilentia
sue tessticõe patimur.
Signa uero in sole & lu
na & stellis. ad hut apte
nimme uidimus. & ea
hec longe non sunt ex
ipsa iam aeris mutatione colligimus. ea
nus prius quam ytalia
gentili gladio ferienda
traderetur ignees in ce
lo acies uidimus ipm
ea qui postea humanam
generis substi est sangu
nem effusurus. cetu
sio autem maris & fluc
tuum nec dum uoca
ta est. & dum mul
ta iam premissa reple
ta sunt dubium non e
quod sequantur etiã
plaga que restant. ea
sequentiũ uerum certi
tudo est preteritarum
exhibitio. Nec uos fres
tum dimittimus. ut ab cau
tele studium nre mẽtis
emigrent ne securitate
torpeant ne ignorantia
languescant. sed semp
cas & timor sollicitet. &
in bono ope solliciudo
confirmet. pensantes
hoc quod redemptoris
nostri uoce subiungi
tur. Arescentibus homi
nibus pmore & expec
tatione que supuenient
orbi. Vide.
Quid enim dominus
uirtutes celorum nisi
angelos archangelos
thronos dominationes
principatus. & potesta
tes appellat. eque ad
uentu christi nullus
nostris tunc otulis ui
sibiliter apparebunt.
ut christe tunc a nob
exigant hoc quod no
modo inuisibilis con
ditor equanimiter pa
tit. Vnde & subiungit
tunc uidebunt filium
hominis uenientem

dicens In tribus dñus
quasi anni invecenna
ry auferetur gloria
moab super omnu po
pulo multo ꝛ relinq
tur in eo sicut vatem⁹
pauus ꝛ mocitus neq⁹
quam multus. V. viij.
Os sanus damasci. Ecce
damascus desinet esse
ciuitas: ꝛ erit sicut ac
uus lapidum in rui
nam. Derelicte ciuita
te auer gregibus
erunt. ꝛ requiescent
ibi: ꝛ non erit qui ex
terreat. Et cessabit ab
ephraym.
ꝛ regnum a damasco
ꝛ reliquie syrie sicut
gloria filiorum israel e
runt. dicit dominus ex
ercituum. ℞ d. V. V.
Dixit moyses legis
lator dux ppli israel. testi
monium xpi ppli sancti vo
bis exurgit de fratribus
vestris sicut me. Ipsius audietis
quasi annu

audierit ppham illum
exterminabitur de ppło
suo. ppham autem dix
it xpc. ipsum audiri in
evangelio xpm. sancte
inquid ppha sine ho
nore nisi in patria sua.
Recedat autem dauid
ses testis fidelis ex tui
semine procedit. qui tu
lex ꝛ pphe testimoniu
dixerunt. dicat ꝛ ipse de
xpo. adorabunt eum
eum omnes reges ter
re. omnes gentes serui
ent ei. Cui seruiunt. ri
anture tue. Dixit dns
domino meo: sede ad
dexteram meam: donec
ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuor.
Expressius atq; nomi
natim; quare inquit
in multitudine sunt gen
tes ꝛ ppli meditati sunt
inania. Astiterunt re
ges terre ꝛ principes co
uenerunt in unum ad

uersus dominum: et ad
uersus xp̄m. ℣. Vi.
Credat et alius testis
Dic et tu abanc ꝑphā
testimoniū de xp̄o. do
mine nequid aurium
auditum tuum et tuum
videant opa tua. et ex
pauu. Que opa dei. si
te ut latrus expauit.
Numquid fabricam
mundi iste nouitius
expauit. Absit. Sed an
di ad quid expauit in
medio nequid omnium
animalium cognosce
ris. opa tua deus quo
dnum factum est. in
dium animalium cog
noscens. Quia uetan
tum te humiliasti: et
pauefecere ma fecisti.
bum q̄ quod facta si
cumq̄ uniuersa tam
ish. Ignorant tos pfe
ssorem suum: et dñus
plebs dominum. In
medio duum animā

lium cognoscens. quid
est in medio duum an
malium cognoscens.
quid est nisi in medio
duorum testamentorum
aut in medio duorum
latronum. aut in
mosi tum eo in mon
sermonantium. an
bulauit utraq; ubium. et
erunt in campis. Ubi
cuuo factum est. et ho
tauit in obis. hoc e
thetemias aut
uteria uius est. et in
hominibus conuersatus
est. Sdm mathm.
Hilt: Cum audisset
iohannes in uinculis
opa xp̄i mittens duos
de discipulis suos ait
illi. Tu es qui uenturus
es an alium exspectamus
Omnia dñi gg̃ ꝑ
Veniendum nobis est
fos dicis iohannes pro
pheta. et plus. quam p
phetā qui uenturus ab

t cayphā factum est u
bum dominū sup iohā
nem zachariē filium
in deserto. ℣. ℟. oñ bū
R ℟demptorus ℣ℊ ꝑ.
nostrū ꝓtursor qua tē
pore rōmā ꝓcatōis
accepit mendacio ro
manę rei publicę ꝓnti
bꝰ iudee regibus delig
natur. cum dicitur an
no quintodecimo impe
rij tyberij cesaris ꝓcura
te pontio pylato iudeā
tetrarcha autem gā
lylee herode. philippo
autem fratre eius te
trarcha yturee. t trach
nitidis regionis. q. lysā
nia albyne tetrarcha.
sub principibus sacer
dotum anna t caypha.
factum est verbum dñi
sup iohannem zacha
rie filium in deserto.
Et venit ℣ ij.
in omnem ꝓfectionē uene
bat ꝓdicans baptis

vam. a multos ex gen
bus redempturus erat.
pregem gentium. t pri
ripes nideorum ꝓcuati
omis eius tempora de
signauit. Prima aute
gentilitas colligenda
erat. t iudea ꝓtulpa p
fide dispgenda. ipsa
quoq; destructio terre
ni principatus ostēde
ret. romana rep
lica unus ꝓfuisse del
cubuit. t in iudee reg
no per quartam par
tem plurimū principa
bantur. huic enim re
demptoris nostri dimi
nime regnum in terp
sum diuisum desolabi
tur. Ty aute. ℣ℊ. iij.
Liquet ergo quod ad
finem regni iuda ꝓue
nerat. eque tot regibus
diuisa subiacebat. dñi
te quarte non solum sub
regibus. se quibus etiā
sacerdotibus actum fu

demonstratur. ut quia
illum iohannes baptis
ta predicaret. qui simi
lis et sacerdos existeret
lucas evangelista pre
dicationis eius tempo
ra pregrum et sacerdo
tum designauit. Ne
ut nomnem regionē
circumdans predicans bap
tismum penitentie. mire
missionem petentium
omnibus liquet legenti
bus. quia iohannes
non solum baptismū
penitentie predicauit. ne
cnum etiam quibusdā
detur. et tamen baptis
mum in remissionem
peccor dare non potuit
Remissio enim pecc
in solo nobis xpō bap
tismate tribuitur. dñi

Romani ca. viij. l°. i.

Sancte pniantia
sunt et pniantatione
transgressionum prena
tati sunt foueis et

foueā et laqueus sup te
te qui habitator es tre.
et erit qui fugerit. a uo
ce formidinis cadet in fo
ueam. et qui se expedie
rit de foueā tenebitur
laqueo. quia cataracte de
te de excelsis apte sunt.
et concutientur fundā
menta terre. confrac
tione confringetur tra
conuulsione conquassatur
terra agitatione agi
tabitur. sicut ebrius.
et auferetur quasi tab
naculum unius noctis.
et grauabit eam iniqui
tas sua et corruet. et no
adiciet ut resurgat. h.

Et erit in die l°. ij.
illa. visitabit dominus
sup militiam celi in ex
celso. et sup reges terre
qui sunt super terram.
et congregabuntur in
congregationis unius
fascis in lacum. et clau
dentur ibi in carcere. et

post multos dies visita
bitur. Et erubescet
luna. & confundetur
sol. Cum regnauit do
minus exercituum in
monte syon & ihrusa
lem & in conspectu senū
suorum fuerit gloriosa
tus. Domine deus me
us tu es & exaltabo te. confi
tebor nomini tuo quo
niam mirabilia. cogi
tationes antiquas fide
les amen. quia posuis
ti ciuitatem in ruinam
urbem fortem in ru
inam domum alieno
rum. ut non sit ciuitas
& in sempiternum no
edificetur. Ps. v. iij
Propter hoc laudabit
te populus fortis ciui
tas gentium robusta
rum timebit te. quia
factus es fortitudo pau
peri. fortitudo egeno in
tribulatione sua spes
a turbine: umbraculū
ab estu. Spiritus enim
robustorum quasi tur
bo impellens parietem.
Sicut estus in sitiente
tum alienorum humi
lias. & quasi calore
sub nube torrente pro
pagmen fortium mar
cescere facies. & facies
dominus exercituum
omnibus populis in
monte hoc conuiuiū
pinguium. conuiui
um vindemie defecate.
Oseae nabuchy v uiij.
donec cum in forna
te ignis tres viros iust
os iniuste miseris.
vt cum vbi fuerit re
uelatum. Domine mi
tres viros misisti in
fornacem ligatos. &
ayunt ei. Vere rex. &
te inquit ego video so
lutos ambulantes in medio
ignis. & corruptio nul
la est in eis. & aspectus

cjmum similis est filio
dei. ⁊ alienigene ⁊
hoc. Quis tibi annun
tiauit filium dei. Que
loc. Quis pphia annũ
tiauit filium dei. Ab
ctum quidem mundo
nascatur: ⁊ similitudo
nascentis ate cognos
citur. Vnde tibi hoc.
Quis tibi istud annũ
tiauit. Nisi quia sit te
dominus ihs unus il
luminauit ⁊ cum illo
apud te captum tene
mentur nunnia uide.
sic diuersos testimoniũ.
Sed quia in ore
duorum uel trium tes
timonium stat omne ibũ
fiat ipe dominus nes
trum confirmatiã co
firmans in lege in quod
una captum est. qđ
duorum hominum ue
rum sit testimonium.
etiam ex gentibus ter
rus testis introducã

tur ut testimonium
ueritatis ex omni pte
roboretur. Quis tibi
la natiuitatis etiam
de xpo clamauerit u
nectum pferamus:
ut ex uno lapide multi
formes pcutiamur. u
deorum salutes atq; pa
ganorum. atq; suo glo
rio sunt xpi pfectum
tur unmatu. Auctus
dixerit. Auctus signo
tellus sudore madebit.
⁊ celo rex adueniet p
secla futurus. Scilicet
in carne presens ut
iudicet orbem. ⁊
Vide deum fidelem
in credulus atq; fidel
celsum cum sanctis
eius iam terminio in
ipso. Sit anime cum
carne adeunt. quas
iudicat ipe. Cum tris
in culmis densis mue
ribus orbis

redemptu · ꝫ tenuo tpe
tri dominum ad apta
cam fabi ecclam neu
se deligat · primum
quippe seculi tempus
ante legem patriarcha
rum exemplo · sedm ꝺ
lege pharisei tempus
tm ꝺ gra euangelii
tantum precamus · qua
si terre dies hanc mun
do refulsit · nupo dns
& saluator noster pro
redemptione generis
humani incarnatus
appauit · ℣ · feria sexta
Cristu genus leo · i ·
que legem non ha
bent naturaliter · ea q̃
legis sunt facim · hi
modi legem non habe
tes ꝙm sibi sunt lex · q̃
ostendunt opus legis
scriptum in cordibus
suis · testimonium red
dente illis conscientia
ipsorum · & inter se
mutuo cogitationum · ac

mirabilem ante eum
defensionem · in die qua
iudicabit deus occulta
hominum ꝑ euangeliũ
meum ꝑ ihm xpm ·
℣ · Quid autem ego no
minaris iudeus · & requi
ris in lege · & gloriaris
in deo · & nosti voluntã
tem eius · & probas
[illegible]
[illegible]
[illegible]

tuctim sunt illis elo
ui. Quid enim si quos
illorum tuctuarunt. qui
quid uuredulitas illo
rum fidem dei euacuau
abit. Est aut deus ue
rax. Omnis autem ho
mo mendax sicut scriptu
est. Vt iustificeris in ser
monibus tuis. & uincas
cum uocaris. Fig. iii.
Si autem iustitia nra
[illegible]
uam. Secundum homi
nem dico. [illegible]
[illegible]
sime uindictam. Si enim
ueritas dei in mendacio
mo ea habundauit in gloi
riam ipsius. quid ad
huc ego tanquam pec
cator iudicor. Et non fa
cia blasphemamur. & si
cut ait quidam nos quod
dicere. Faciamus mala
ut ueniant bona. Qu

tuum est · Quia non est
quisquam non est in
telligens · non est requi
rens deum · Omnes de
clinauerūt simul inu
les facti sunt · non ē q̄
faciat bonum · non est
usq; ad unum · Sepul
chrum patens est gut
tur eorum · linguis su
dolose agebant · venenum
aspidum sub labiis
eorum · Quorum os ma
ledictione & amaritudi
ne plenum est · veloces
pedes eorum · ad effun
dendum sanguinem · Cont
rito & infelicitas in uiis
eorum & uiam pacis non
cognouerunt · non est
timor dei ante oculos
eorum · Vt

quia ex operibus legis iu
stificabitur omnis ca
ro coram illo · p legem
enim cognitio pec · sunt
autem sine lege iustitia
dei manifestata est testi
ficata a lege & prophetis · Iusti
tia autem dei per fidem ihu
xpi · sup omnes qui cre
dunt in eum · Non ē enim
distinctio · Omnes enim
peccauerunt & egent gla
ria dei · iustificati gratis per
gratiam ipius · per redemptionem
que est in christo · quem p
posuit deus propitiationem p
fidem in sanguine eius · ad
ostensionem iustitie sue
e · propter remissionem p
cedentium delictorum in
sustentatione dei · ad os-
tensionem iustitie sue

propter remissionem pc
cetorum tolutorum in
remissionem rei. ad osse
tionem iustitie eius in
hoc tempore ut sit ipse
iustus et iustificans eum
qui est in fide ihu xpi. ℣.

Ubi ergo feria .iiii.
gloriatio tua. l°.i.
est exclusa est. per quam le
gem factorum. non sed
lege fidei. Arbitramur
enim hominem iustificari
fide sine operibus legis.
an iudeorum deus tan
tum. nonne et gentium. Im
quidem iudeorum est.
qui non habent circumci
sionem per fidem et prepu
tium per fidem. Legem
ergo destruimus per fidem.
absit. sed legem statuimus. Quid
ergo dicemus inuenisse
abraham patrem nm
secundum carnem. Si e
nim abraham ex op
iustificatus est. habet glo
riam. sed non apud deum.

Quid enim scriptura di
cit. credidit abraham deo
et reputatum est ei ad
iustitiam. ℣. l°.ii.
Ei autem qui operatur
merces non imputatur
secm gratiam. sed secm
debitum. Ei autem
qui non operatur. credenti
autem in eum qui iusti
ficat impium. reputa
tur fides. ad iustitiam
secundum propositum gr
ce dei. Sicut et dauid di
cit beatitudinem hominis.
cui deus accepto fert. si
ne operibus iustitie. Beati
quorum remisse sunt
iniquitates. et quorum
tecta sunt peccata. Beatus
vir cui non imputauit
dominus peccatum. Be
atitudo ergo hec in
circumcisione manet
an in prepucio. ℣.iij.
Dicimus enim quia
reputata est abrahe
fides ad iustitiam. Quomo

Cum ueum in to
dicit primogenitum
in orbem terre dicit. Et
adorent eum omnes an
geli dei. Et angelos qui
dem dicit. Qui facit an
gelos suos spiritus. et
ministros suos flamã
ignis. Ad filium aute.
Thronus tuus deus in
seculum seculi. uirga
equitatis. uirga regni
tui. Dilexisti iustitiam
et odisti iniquitatem
propterea unxit te deus
deus tuus oleo exul
tationis p consortibus
tuis. Et tu in principio ter
ram fundasti. et opera ma
nuum tuarum sunt ce
li. Ipsi pibunt tu aute
permanebis. et omnes
ut uestimentum uete
rascent. uelud amictũ
mutabis eos et mutabũ
tur. Tu autem idem ipse
es et anni tui non defici
ent. Ad quem autem. V. iij

Quem autem angelo
rum dixit aliquando
sede adextris meis. usq;
quam ponam inimicos tuos
scabellum pedum tuorũ.
Nonne omnes sunt ad
ministratorii spũ. in mi
nisterium missi; propter eos
qui hereditem capiunt
salutis. Propterea debe
mus abundãtius oportet obtinere
ea que audiuimus ne
forte p effluamus. Si
enim qui per angelos dic
tus est sermo. factus ẽ
firmus et omnis preua
ricatio et inobedientia
accepit mercedis tribu
lationem. quomodo nos
effugiemus. si tantam
neglexerimus salutem.
Que cum initium acce
pisset enarrari per dñm.
ab eis qui audierunt
in nos confirmata est.
contestante deo signis
et portentis. et uariis uir
tutibus et spiritus sancti

distributionibus secun
dum suam voluntatē.
Non enim sb | v. viij.
uetur autem teste scriptu
re de quo loquimur. Testa
tus est autem quodam
in loco quid dicens. Quid
est homo quod memor
es eius. aut filius ho
minis quia visitas eū?
Minuisti eum paulo
minus ab angelis glā
& honore coronasti eū.
& constituisti eum sup
opa manuum tuarum.
Omnia subiecisti sub
pedibus eius. In eo enī
quod omnia ei. nichil
non dimisit subiectum
ei. Nunc autem nondū
videmus omnia sub
iecta ei. Lectio .v.
Videmus autem qui minoro
rato quam angeli mi
noratus est. videmus
dm xpm. propter passio
nem mortis in gloria
& honore coronatum.
ut gratia dei pro omnibus
gustaret mortem. Decebat enim eum propter
quem omnia & per quem omnia qui multos filios in gloriam ad
duxerat auctorem salu
tis eorum. p passione
consummare. qui enī
sanctificat. & qui sanc
tificantur ex uno omnes.
propter quam causam
non confunditur fres
notare eos dicens. Nun
ciabo nomen tuum fribz
meis: in medio ecclie
laudabo te. Et iterum.
Ego eo fidens in eum.
& iterum. Ecce & ego
& puer mei quos dedit
michi deus. & v. vi.
Quia ergo pueri com
municauerunt carni
& sanguini. & ipse simi
liter. similiter eisdem
ut per mortem destrueret
eum qui habebat mor
tis potestatem id est
diabolum. & liberaret
eos qui timore mortis
per totam vitam ob
noxii erant seruitu-

non ꝓfunt illis sermo
auditus non auditus
non ad mixtus fide ꝑ
bus que auditerunt. In
grediemur enim in req̃
em. qui credidimus. q̃
ad modum dixit. sicut
iuravi in ira mea si in
troibunt in requem meã.
q̃quidem operibus ab in
stitutione mundi ꝓfect̃.
dixit enim in quodam
loco de die septima sic
& requievit deus die
septima ab omnibus
operibus suis. & in isto
rursum. si introibunt
in requem meam. Quo
niam ergo superest ꝑ
dum introire in illam.
& hi quibus prius ad
annunciatum est. & non
introierunt ꝓpter incre
dulitatem iterum definit
dit diem quendam hodie
in dauid dicendo post
tantum temporis sicut
supradictum est. hodie

die si vocem eius audi
tis nolite obdurare cor
da vra. Nam si illis eis
requiem prestitisset iesus
quam de alia loquere
tur post hec die. Relin
quitur sabbatismus sancto
populo dei. Qui enim in
gressus est in requiem
eius. etiam ipse requie
vit ab operibus suis
sicut a suis deus. Festinem⁹
ergo ingredi illam
requiem ne quis in
ipsum eandem incidat. Vivus e
nim sermo dei & efficax.
& penetrabilior omni
gladio ancipiti & per
tingens usq; ad divi
sionem animae ac spiri
tus compagum quoq;
& medullarum. & dis
cretor cogitationum &
intentionum cordis. &
non est ulla creatura i
nvisibilis in conspectu
eius. Omnia nuda &
aperta oculis eius ad

quem nobis sermo. habentes ergo. pontificē magnum qui penetrauit celos ihesum filiū dī. teneamus spēi nrē confessionem. Non enī habemus pontificem qui non possit compati infirmitatibus nostris temptatum autem ad eo p omnia p similitudine absq; peccato. adeamus ergo cum fiducia ad thronum gr̄ie eius. ut misericordiam consequamur. et gr̄iam inueniamus in auxilio opportuno. Omnis namq; pontifex ex hominibus assumptus pro hominib; constituitur in his que sunt ad deum. ut offerat dona. et sacrificia p peccatis. qui condolere possit his qui ignorant et errant. quoniam et ipse circumdatus

tus est infirmitate. et propterea debz quemadmodum pro plō. ita pro semetipso offerre pro peccatis. Nec quisquam sumit sibi honorē. sed qui uocatur a deo tamquam aaron. Sic et xp̄s non semetipsum clarificauit ut pontifex fieret; sed qui locutus est ad eum filius meus es tu ego hodie genui te. quemadmodum in alio loco dicit. Tu es sacerdos in eternum secundum ordinē melchisedech. Qui in diebus carnis sue preces supplicationesq; ad eum qui posset saluum illum a morte facere cum clamore ualido et lacrimis offerens. exauditus est pro reuerentia. Et quidē cum esset filius dī. didicit ex his que passus est obedientiam. et consum-

factus est omnibus op
temperantibus sibi cau
sa salutis eterne. appel
latus a dō pontifex nr
ta ordinem melchisedech.
De quo nobis grandis
sermo & interpretabilis
adductu dictu difficilem
niam imbecilles facti
estis ad auditum.
Nam enim cum deberetis ma
gistri ꝓpter tempus in
dictis rursus vt docea
mini que sunt elemen
ta exordij sermonū dei.
& facti estis quibus lac
te opus sit non solido
cibo. omnis qui lactis
est particeps: expers est
sermonis iustitie. par
vulus enim est. perfec
torum autem est solid
cibus. eorum qui ꝓ con
suetudine exercitatos
habent sensus. ad discre
tionem boni & mali. qua
ꝓpter intermittentes xpi
mi principiorum sermonē
ad ꝓfectionem feramur.
non rursus ponentes fū
damentum penitentie
ab operibus mortuis & fi
de ad deum. baptismā
tum doctrine. impositio
nis quoq; manuum
resurrectionis mortuor.
& iudicij eterni. & hoc faciē
mus siquidem ꝓmise
rit deus. Impossibile est
enim eos qui semel illū
illuminati. gustauerūt
etiam donum celeste. & ꝑ
partitipes facti sunt
spūs scī. gustauerunt nī
chilominus bonum di
uerbum. virtutesq; se
culi venturi. & lapsi sunt
renouari rursus ad pe
nitentiam. rursum cru
cifigentes sibimetipsis
filium dei. & ostentui
habentes. Terra enim
sepe super se venientē
biberis imbres. & gene
rans herbam oportunā
illis a quibus colitur

accepit benedictionem.
Proferens autem spinas
et tribulos reproba est. et
maledicto proxima cui⁹
consummatio in combustio
nem. Confidimus aũt
de vobis dilectissimi me
liora. et viciniora saluti.
tamen et sic loquimur.
Non enim iniustus ds
ut obliuiscatur operis
vestri. et dilectionis q̃
ostendistis in nomine
ipsius qui ministrastis
sanctis et ministratis.
Cupimus autem vnũ
quemq; vestrũ eandem
sollicitudinem ad exple
tionem spei usq; in finẽ
ut non segnes efficia
mini. verum imitato
res eorum qui fide et pa
tientia hereditabunt
promissiones. Abrahe nã
q; promittens deus. quo
niam neminem habũ
quem maiorem ma
re iurare per quem
iuret iurauit per
semetipsum
dicens nisi benedicens be
nedicam tibi et multipli
cans multiplicabo te. et
sic longanimiter ferens
adeptus est promissiones.
Homines enim per maio
rem sui iurant et omnis
controuersie eorum finis
ad firmationem est iu
ramentum. In quo ha
bundantius deus volẽs
ostendere pollicitationis
sue hereditibus immo
bilitatem consilij sui.
interposuit iurãmento.
ut per duas res immobi
les quibus impossibile
est mentiri deum. for
tissimum solatium ha
beamus qui confugimus
ad tenendam propositam
spem. Quam sicut an
choram habemus ani
me tutã ac firmam. et
incedentem usq; ad in
teriora velaminis. ubi
precursor pro nobis introi
it ihc secundum or
dinem melchisedech. pon

tentam rogantibus ma
nifestaret. Illa tempes
tas ex sese ob orta est. &
protestati patuit omnā
tis: eius qui eduxit ue
tos de thesauris suis. q
terminum mari constitu
uit. Dixit enim ei. usq
huc uenies. nec gredie
ris. & intra ipsa fluc
tus tui confringentur.
Huius ergo uisione &
p̄cepto orta est tempes
tas in mari. propter
occasiones scilicet ne
morantis. facta est tēpe
tas magna & nō pusil
la. ut magnum opus
& non pusillum osten
deretur. Quanto ep fluc
tus nauiculę timebāt.
Quanto magis timor
discipulos turbabat.
ut plus magis desidera
rent. ad liberantem se
mirabilia saluatorem

Omnium ii. v. ūe.
tormiebat. ores uiua

bilis & stupenda. hys q
nunquam obdormuit
dormit. hys qui nū
quam dormit: neq; dor
mitat ipse dormire dr.
Dormiebat quidem cor
pore. & nugilabat dcta
te. Dormiebat corpe.
& conturbabat mare
erugebat fluct & aplos
conterebat suam ostēn
siuus potentiam. Dor
miebat corpe. situm ad
puteum de timere lass
uel fatigatus sedebat
demonstrans quia uc
humanum portabat
corpus. quod in tor
muptibile influebat.
Ipse corpore dormiebat.
dilecte uero custodiebat
mare. & iterum de pla
tabat. Dormiebat ma
gr corpore. ut aplos q
uitaret & erugilare fa
ceret. precipue autem
omnes nos. ne unq
animo dormiamus;

nec intellectu aut pru
dentia. & euigilare in
omni tempore & iubilare
domino. & salutem ab
eo postulare studeamus.
Nam ipse qui dominie
bat corpe. illud semen
illum dicens ego dormio
& cor meum vigilat.
Ad quem accedentes di
scipuli suscitabant eū
dicentes. Domine sal
va nos perimus. Et dom
Dictum autē mada
facto nobis fuit.
euangelium quod pre
dicam nobis. quod ac
cepistis. in quo & sta
tis. per quod & salvami
ni. qua ratione pdi
canerim nobis. Nisi te
neatis nisi frustra credi
distis. Tradidi enim
nobis primis. quod
& accepi. quōm xp̄s mor
tuus est pro peccatis no
stris secundum scripturas & quia sepultus e
& quia resurrexit tertia
die secundum scripturas. & quia visus est
cephe. & post hec undecim.
Deinde visus est plus q̄
quingentis fratribus simul.
ex quibus multi manent
usq; adhuc. quidam aut
dormierunt. Deinde
visus est iacobo deinde
omnibus apostolis. Novissime autem omnium
tamquam abortivo
visus est & michi. Ego
autem sum minimus
apostolorum. qui non sum
dignus vocari apostolus.
quoniam persecutus ec
clesiam dei. Gratia aut
dei sum id quod sum. & gratia
eius in me vacua non
fuit. Sed plus omnibus
quod resurrexit amor
tuus. quidam dicunt
in nobis quoniam resur
rectio mortuorum nu
llus est. Si autem resurrectio
mortuorum non est.

IX

neq; xp̄c resurrexit. Si
autem xp̄c non resur
rexit: manus est predi
catio nr̄a. manus est fi
des nostra. Inuenimur
& falsi testes dei. quoni
am testimoniū dixim⁹
aduersus deum quod
suscitauerit xp̄m. quē
non suscitauit si mor
tui non resurgunt. Nā
si mortui non resurgūt.
neq; xp̄c resurrexit. Qđ
si xp̄c non resurrexit:
uana est fides nr̄a. Ad
huc enim estis in pec
cis. Ergo & qui dorm
ierunt in xp̄o perierunt.
Absit. Si in hac uita tā
tum in xp̄o sperantes su
mus. miserabiliores su
mus omnibus hom
nibus. Nunc autem
xp̄c resurrexit a mortuis
primitie dormientium.
quoniam quidem per ho
minem mors: & per hom
inem resurrectio mortuo

qua sunt nr̄a dām os
mortuntur. ita & in xp̄o
omnes uiuificabunt̄.
Unusquisq; autem in
suo ordine primitie xp̄s.
deinde hi qui sunt xp̄i
in aduentu eius tradi
der⁹unt. Deinde finis e
rit. cum tradiderit regn
num deo & patri. cum
euacuerit omnem pr̄i
patum & potestatem
& uirtutem. Oportet au
tem illum regnare do
nec ponat omnes ini
micos sub pedibus ei.
Nouissima autem ini
mica destruetur mor⁹.
Omnia enim subiecit
sub pedibus eius. Cum
autem dicat omnia su
biecta sunt: sine du
bio preter eum qui su
biecit ei omnia. Cum autem
ta fuerint omnia illi. tūc
& ipse filius subiectus illi erit
subiecit omnia ut sit deus omnia
in omnib⁹. Alioquin q̄ fient q̄
baptizantur pro mor
tuis. Si omnino

mortu non resurgunt.
Et quid enim bapti
zamur pillis. Iusto qđ
et nos pcipiamur oi
hora. Contra mortem p
uam gloriam spes q̄
habeo in xpo ihu dño
nostro. Secundum ho
minem ad bestias pug
nam ephesi. quid mi
pdest si mortui non re
surgunt. Manducem⁹
et bibamus cras enim
moriemur. Nolite se
duci. Corrumpunt cu
tonos mores colloqa
scelerate iusti et noli
te peccare. Ignorantiā
enim quibam habet.
ad verecundiam uob
lo dico. Sed dicet aliqs.
Quomodo resurgent
mortui. Insipiens tu
quod seminas. nō u
uificatur nisi prius
moriatur. Et quod se
minas nō corpus. qđ
futurum est seminas;
nudum granum ut
puta tritici aut alicui⁹
ceterorum. Deus aūt
dat illi corpus sicut
uult. Et omni⁹ se
minum proprium corp⁹.
Non omnis homo ea
ro eadem caro. Sed alia
hominū alia pecorū.
alia uolucrum. alia
pisciū. Corpora celes
tia et corpora terrestria.
Sed alia quidem celes
tium gloria: alia aūt
terrestrium. Alia cla
ritas solis: alia clari
tas lune. et alia clari
tas stellarum. Stella
enim a stella differt in
claritate: sic et resurrec
tio mortuorum. Semi
natur in corruptione:
surget in corruptione.
Seminatur in ignobi
litate: surget in glām.
Seminatur in infirmi
tate: surget in virtute
Seīat⁹ corp⁹ animale: surg⁹
corp⁹ spuale. Si e corpus

[illegible] sunt
scriptum est. Factus est
primus homo adam in
animam uiuentem: no
uissimus autem adam
in spiritum uiuificantē.
Sed non prius quod spi
rituale est: sed quod aīa
le est. Deinde quod spi
rituale est. primus ho
de terra terrenus: secun
dus homo de celo celes
tis. Qualis terrenus ta
les et terreni: et qualis
celestis tales et celestes.
Et sicut portauimus
imaginem terreni: por
temus et imaginem ce
lestis. Hoc autem dico
fratres: quia caro et san
guis regnum dei pos
sidere non possunt. Nec
corruptio incorrupte
lam possidebit. Ecce e
go mysterium uobis
dico. Omnes quidem re
surgemus: sed non om
nes immutabimur. In

momento in ictu oculi in
nouissima tuba. Canet
enim tuba: et mortui re
surgent incorrupti: et
nos immutabimur. Op
portet enim hoc mor
tale induere im
mortalitatem: et mor
tale hoc induere
immortalitatē.
Cum autem mortale hoc
induerit immorta
litatem tunc fiet sermo qui
scriptus est. Absorpta est mors i
victoria. Vbi est mors
victoria tua. Vbi est
mors stimulus tuus.
Stimulus autem mortis
peccatum est. Virtus uero
peccati lex. Deo autem
gratias qui dedit nob
victoriam per dominum
nrm ihm. Itaque fres
mei dilecti: stabiles es
tote et immobiles. Ha
bundantes in opere do
mini: semper scientes quo
labor noster non est ina

in domino. De colle-
ctis autem que fiunt in
sanctos: fecit ordina
te in ecclesiis galathie
ita et vos facite primã
diem sabbati. Vnus
quisq enim vrũ apud
se reponat. recondens
quod ei bene placuerit:
ne cum venero tunc
collecte fiant. Cum au
tem presens fuero q̃s
probaueritis per epl̃as has
hanc gratiam de-
ferre hierusalem. Q
si dignum fuerit vt
et ego vadam: mecũ
ibunt. Veniam autẽ
ad vos cum macedoni
am pertransiero. Nam
macedoniam pertransi
bo. apud vos forsitan
autem manebo. vel et
am hyemabo. ut et vos
me deducatis quocũq
uero. Nolo autem vos
modo in transitu vide-
re. Spero aũt me ali-
quã
tum tempus manere
apud vos. si dominus
permiserit. Permanebo autẽ
Ephesi usq ad pentecosten. Os
tium enim mihi aper
tum est magnum et
evidens. et aduersan
tes multi. Si autem venie
rit timotheus videte
ut sine timore sit apud
vos. Opus enim dei o
peratur: sicut et ego. Ne
quis ergo illum sper
nat. deducite autem il
lum in pace ut veniat ad me.
Expectabo enim illum
cum fratribus. De apol
lo autem fratre significo
vobis. quoniam multũ
rogaui eum. ut
veniret ad vos cum
fratribus. et utique fuit
voluntas eius ut nũc
veniret. Veniet autem
cum tempus fuerit ei. Vi
gilate orate. state in fi
de. viriliter agite. et cõ
fortamini omnia vestra
fi

tonum nostrum est.
t mhat puterna no
lm prius nenire ad nos
ut secundum gratiam
haberetis. t p nos tam
sue mmatedomam. q
eternum a matedomā ne
nire ad nos. t a nobis
dedut in nidiam. Cum
hec notissem mmq;
sentiane ipius sum. aut
me togito secundum
humanum togito. ut sit
[illegible] et mon
[illegible]
[illegible]
ad nos. non e in illo est
t mon; h; est in illo est.
Et enim salus xp̄i ih̄u
sum in nobis p no pre
ortatus est. p me t sal
uanum t thimothenum
non fuit in illo est t n;
sed est in illo fuit. Et
quod enim punishos
ter fuit. in illo est. q̄
t per ipsum amen fa
ad gloriam dei. Q
[illegible]
[illegible]
[illegible]

optarent me gaudere
ſtibus in omnibus no
bis: quia meum gau
dium omnium uſtm
eſt. Nam ex multa tri
bulatione & angustia
cordis ſcripſi vobis.
p̄ multas lacrimas: nō
vt contriſtemini: ſ
vt ſciatis quam cari
tatem habeam habun
dantius in vobis. V.
Si quis autem contri
ſtauit: non me ſ triſta
uit: ſ ex parte: vt nō
onerem omnes vos.
Sufficit illi qui eſt
modi eſt obiurgatio
hec que fit a plurib;.
ita vt econtrario ma
gis donetis & conſole
mini. ne forte habun
dantiore triſticia ab
ſorbeatur qui huiuſ
modi eſt. Propter quod
obſecro vos: vt confir
metis in illum caritā
tem. Ideo enim ſcripſi.

vt cognoſcam experimē
tum veſtrum. an in om
nibus obedientes ſitis.
Cui autem aliquid do
naſtis & ego. Nam & e
go quod donaui: ſi q̄d
donaui p̄pter vos: dona
ui in p̄ſona xp̄i. vt nō
circumueniamur a ſa
thana. Non enim ignō
ramus cogitationes ei?
Cum venissem troadē
p̄pter euangliū xp̄i. &
oſtium mihi apertum
eſſet in domino. nō ha
bui requiem ſpū meo.
eo q̄d non invenerim ty
tum fratrem meum. ſ
valefaciens eis p̄fectus
ſum in macedoniam. V.
Deo autem gr̄as VI.
qui ſemp triumphat
nos in xp̄o ih̄u: odorem
notitie ſue manifeſtat
p nos in omni loco: qr
xp̄i domus odor ſumus.
deo p̄ his qui pereunt.
alis quidē odor mortis in
morte. alis autē odor vi

te mittam. Et ad hec
quis tam yoneus? Nō
enim sum tamquam
plurimi adulterantes
verbum dei. sz ex sinceri
tate. sz sicut ex deo coram
deo in xpō loquimur.
Incipimus iterum nos
metipsos commendare?
Aut numquid egemus
sicut quidam cōmen
datitijs epīs. aut nō
aut ex nobis? Epla nō
stra vos estis scripta in
cordibus nris. que scit
z legitur. ab omnibus
hominibus manifesta.
quoniam epla estis x̄i.
ministrata a nobis et
scripta. nō atramēto. sz
spū dei vivi. non in tā
bulis cordis carnalibz.
Tz autem. p ebdomadam.

FRatres non nos
metipsos predica
mus. sz ihm xpm dñm
nrm. nos autem seruos
vros p ihesum. quoniam

deus qui dixit de tenebris
lucem exurgere. qui il
luxit in cordibus nris
ad illuminationem
scientie claritatis dei in
facie xpi ihu. Habemus
autem thesaurum istum
in vasis fictilibus. ut
sublimitas sit virtutis
dei. z non ex nob.
In omnibus tribulati
onem patimur. sed nō
angustiam
qm̄. sz non desperamus
persecutionem patimur
sed non derelinquimur.
Deprimimur. sz non pe
rimus. semp mortifica
tionem ihesu in corpo
re nro circumferentes.
ut z vita ihu in corpo
ribus nostris manife
retur. semp nos qui
vivimus morti
tradimur propter ihm.
ut z vita manifestet
in carne nostra mor
tali. ergo mors in vo

ne mā opatur: nutam
autem in nobis. habete
autem eundem spm
fidei. sunt scriptum est.
credidi. ppter quod locu
tus sum: et nos credim
ppter quod et loquim.
scientes quoniam qui
suscitauit ihesum. et
nos cum ihu sustitab.
et constituet nobiscum.
Omnia enim propter
nos ut gratia habun
dans p multas gratia
rum actiones habun
det in gloriā dei. ppter
quod non deficimus.
Et licet is qui foris e
homo noster corrūpa
tur tamen is qui in
nus est renouatur de
die in diem. Id enim
quod īpresenti est mo
mentaneum et leue tri
bulationis nre supra
modum in sublimita
tem eternū glorie pon
dus opatur in nobis.

non contemplantibus
nobis que videntur sed
non videntur. Que en
videntur temporalia
sunt: que autem non
videntur eterna sunt.
Scimus enim quoniā
si terrestris domus nā
strī habitationis
dissoluatur. quod edi
ficationem ex deo habe
mus. domum non ma
nufactam eternam in
celis. Nam et in hoc
ingemiscimus habita
tionem nostram que de
celo est superindui
tes: si tamen nostri no
n inuenientur
cum simus in hoc ta
bernaculo ingemiscimus
grauati eo quod no
mus expliari sed nos
tri ut absorbeatur qđ
mortale est a uita. Qui
autem effecit nos in
sum deus. qui dedit no
bis pignus spūs

nonem pro me. ita ut
magis gaudeam. quo
niam si contristauit
uos in epla. non me
penitet. Et si penitebat
uidens quod epla illa
si ad horam uos con
tristauit. nunc gaudeo
non quia contristati
estis. sed contristati estis
ad penitentiam. Contri
stati enim estis secundū
deum. ut in nullo detri
mentum patiamini
ex nobis. Que enim se
cundum deum tristitia
est. penitentiam in sa
lutem stabilem operā
tur. Seculi autem tris
tia mortem operatur.
Ecce enim hoc ipsum
quod secundum deū
contristati uos. quā
tam in uobis operatā
sollicitudinem. sed defē
sionem. sed indignationē
sed timorem. sed desiderium.
sed emulationem. sed in

dictam. Iconnubus
exhibuistis uos in con
taminatos esse negotio.
Igitur si scripsi uo
bis. non propter eum qui fe
cit iniuriam. nec pro
eum qui passus est. sed
ad manifestandam
sollicitudinem uram
quam pro nobis habetis
ad nos coram deo. Ideo
consolati sumus. In
consolatione autem
nra magis habundan
tius gauisi sumus. su
per gaudium. Si quid
refectus est spiritus ei
ab omnibus nobis. Et
si quid apud illum de
nobis gloriatus sum. non
sum confusus. sed sicut
omnia in ueritate lo
cuti sumus. Ita gloriatio
nra que fuit ad titum
ueritas facta est. Et in
terior eius habundan
tius in uobis fuit. re
miniscens omnium

eternam · ministrans
prestitauit unde
hus non erit fidelium
ans et necessitatis hyla
rem enim datorem si
ligit deus · potest aut
deus omnem gratiam
habundare facere in
nobis · ut in omnibus
semp omnem sufficie
ciam habentes · habun
detis in omne opus bo
num sicut scriptum e
dispsit dedit paupib⁹
iustitia eius manet in
seculum seculi · qui
nãm · et semen semi
nanti tribuet panem ad man
ducandum · prestabit
et multiplicabit semen
vestrum · et augebit in
crementa frugum iusti
tie vre · In omnibus
locupletati habunde
tis in omnem simplici
tatem que operatur per
nos gratiarum actio
nem deo · quoniam

ministerium huius
officij non solum sup
plet ea q̄ de sunt tante
ris. sz etiam habundat
p multas gratiarum
actiones in domino p
probationem ministerij
huius gloriantes
deum in obedientiam
confessionis nestre in
evangelio xp̄i et sim
plicitate communica
tionis nestre in illos
et in omnes. et ipsoz
obsecratione p nobis
desiderantium nos pp
rem eminentem gratia
dei in nobis. Gratias do
lemus inenarrabili do
no eius. Ego ipse autē
paulus obsecro uos. p
mansuetudinem et mo
destiam xp̄i. qui in facie
quidem humilis inter
vos. absens autē confi
do in vobis. Rogo dñe
ne presens audeam p
eam audaciam qua ex
istimor audere in quos
dam qui arbitrantur
nos tamquam secun
dum carnem ambule
mus. Nam carne enim ā
bulantes. non secun
dum carnem militā
mus. Nam arma mili
tie nostre. non carnalia.
sed potentia deo ad des
tructionem munitio
num. consilia destruē
tes et omnem altitudi
nem extollentem se d
adversus scientiam dei.
et in captivitatem redi
gentes omnem intellec
tum in obsequium xp̄i.
et in promptu habentes
ultionem omnem in obe
dientiam. cum impleta
fuerit vra obedien
tia que sunt sequenti
Facies videte. Si quis
confidit sibi xp̄i se ee.
hoc cogitet iterum apd
se. quia sicut ipse xp̄i
est. ita et nos. Nam et

si aliquid amplius gla
tus fuero de potestate ne
tia quam nobis deus
deris in edificationem &
i destructionē nram non ea
besia. Vt ait nō estimet'
tanquam terre nris p
epistolas. quoniam q
dem eple inquiunt. gra
ues sunt & fortes. pre
sentia autem corporis
infirma. & sermo con
temptibilis. Hoc aūt
qui huiusmodi est: cogi
temus cum absentes: tales & p
sentes in facto. Non enī
audemus in seipsis aut
comparare. nos quibus
dā qui se ipsos commē
dant: & ipsi nobis no
metipsos metientes. &
comparantes nos metip
sos nobis. Hos autem
nō in immensum gla
biamur: sed secundum mē
suram regule quam
mensus est nobis deus

mensuram pertingendi
ad uos sup extendim
nos. Vsq ad nos enim
peruenimus. in euangelio
xpi. non in immensum
gloriantes in alienis
laboribus. Spem aute
habentes crescentis fi
dei uře in uobis. magnificari secundum regu
lam nostram in habun
dantiam etiam in illa
que ultra nos sunt e
uangelizare. non in alie
na regula. in his que pa
rata sunt gloriari. Qui
gloriatur in domino gle
tur. non enim qui
se ipsum commendat
ipse est. sed quem deus
commendat. Vtinam
sustineretis modicum
quid insipientie mee:
sed & supportate me. Ze
mulor enim uos dei e
mulatione: despondi
enim uos uni uiro. uir
ginem castam exhibere

xpo

Arhghe Lerttein aff Pefelax
Haredge Dvo anno 1558 17

Timeo autem ne si
cut serpens euam tetuit
astutia sua. ita corrum
pantur sensus nestri. a
excidant a simplicitate
que est in xpo ihu. Nam
si is qui uenit aliu
xpm predicat quem nō
predicauimus: aut aliu
spm accipitis quem nō
accepistis. aut aliud euā
gelium quod non rece
pistis. recte paterentur.
Existimo enim nichil me
minus fecisse ab his q̄
supra modum sunt a
postoli. Nam si imp̄t
sermone sed non scien
tie In omnibus enim
manifestus sum uobis.
Aut numquid peccatū
feci me ipsum humilia
ut uos exaltemini. Quo
niam gratis euangliū
dei euangelizaui uobis.
alias ecclias expoliaui
accipiens stipendium ad
ministrum uestrum.

et cum essem apud uos
et egerem. nulli onerosus
fui. Nam quod michi de
erat. supplerunt fres
qui uenerunt a macedo
nia. et in omnibus sine
onere me uobis seruā
ui et seruabo. Et enim ue
ritas xpi in me. quia gla
tio ñ impedietur in me. in
gionibus achaie. Quare.
Qa ñ diligo uos. Deus scit.
Quod autem facio et faciā.
ut auferam occasionē
eox. q̄ uolunt occasionem. ut
in quo gloriantur tale.
inueniantur sicut et nos.
Nam eiusmodi pseudo
apli sunt operarij sub
dole transfigurantes se
in aplos xpi. Et nō mi
rum ipse enim satha
nas transfigurat se
in angelum lucis. Non est ḡ
magnum si ministri ei⁹
transfigurentur uelud
ministri iustitie. quoꝝ
finis erit secundum o

pra eorum. Et vidit deus
ne quis me putet in si
pientem. Alioquin ne
lud insipientem accipi
te me. ut & ego modum
quid gloriar. Quod lo
quor non loquor secũ
dum deum. sz quasi in
insipientia. in hac sub
stantia gloriæ. Quoniã
multum gloriantur se
cundum carnem & ego
gloriabor. Dominica
In principio lxx. leo. i.
creauit deus celum & ter
ram. Terra autem erat
inanis & uacua. & tene
bre erant sup faciem
abyssi: & spũs dei ferebã
tur sup aquas. Dixit
itaq; deus fiat lux.
Et facta est lux. Et vi
dit deus lucem quod
esset bona: & diuisit
lucem ac tenebras. ap
pellauitq; lucem diẽ
& tenebras noctem.
Factũq; est uespere &

mane dies unus. Dixit
quoq; deus fiat firma
mentum in medio aq̃
rum: & diuidat aquas
ab aquis. Et fecit deus
firmamentum: diui
sitq; aquas que erant
sub firmamento ab his
que erant sup firma
mentum. Et factum e
ita. Vocauitq; deus fir
mamentum celum. Et
factum est uespere & ma
ne dies secundus. V. ii.
Dixit uero deus. Con
gregentur aque que sub
celo sunt in locum u
num: & appareat ari
da. Factumq; est ita.
Et uocauit deus ari
dam terram: congre
gationesq; aquarum
appellauit maria. Et
uidit deus quod esset
bonum. & ait. Germi
net terra herbam vi
rentem & facientem se
men. & lignum pomi

Verbo dei ... anno ...

7 sanctificauit illum.
Quia ipso cessante
ab omni op̃e suo quod
creauit deus ut faceret.
Ps. ill' fr. Sdm matthm.
Dixit ihc discipulis suis
parabolam hanc. Simile
est regnum celoꝝ hoī pa
tri familias qui exiit p̃
mo mane conducere
operarios in vineam su
am. Ō &c. oñ ḡg p̃.
In explanatione sua
multa ad loquendum
sancti evangelij lectio
postulat. quam uolo si
possum sub brevitate p̃
stringere. ne nos exten
sa prolixitas et plixa ex-
positio videatur onera
re. Regnum celorum
patrifamilias simile di
citur qui ad colendam
vineam suam operarios
os conducit. Quis ub

quod habuit 7 electos
suos sit in hoc mundo
possidet. quasi subiectos
dominus vocando. Q̃
habet vineam minuen
dam statuet ecclesiam. q̃ ab
abel iusto. usq; ad ulti
mum electum qui in
fine mundi nascitur
est quos sanctos p̃mi
sit. quasi tot palmites
misit. Hic ita; pater
familias ad excolendā
vineam suam mane.
hora tertia. sexta. nona.
7 undecima operarios cō
duxit; quia omnes
Justus mittit. usq; in fi
nem ad erudiendam
plebem fidelium. predi
catores congregare nō
desistit. Tv au. l. viij.
Mane enim mundi
stat ab adam usq; ad
noe. hora vero tertia

a noe usq; ad abraham.
tertia quoq; ab abra
ham usq; ad moysen.
nona autem a moyse
usq; ad aduentum dñi.
Vndecima uero ab aduē
tu domini usq; ad finē
mundi. in qua p̄dica
tores sancti apl̄i mit
ti sunt. qui mercedem
plenam & tarde uenie
tes receperunt. Ad ea
dendam ergo domum
pletem suam quasi ad
excolendam uineam
suam nullo tempore
desitit operarios mittere:
quia & prius p̄ patres
& postmodum p̄legis
doctores & p̄phas. ad ex
tremum uero p̄ apl̄os.
dum plebis sue mores
excolunt. qui p̄ operari
os in uinee cultura la
borant: quamus in
quolibet modulo uel
mensura quisq; enim
fide recta bone actionis
extitit. huius uinee ope
rarius fuit. Operator
ergo mane. hora tria.
sexta & nona. antiqui
lle & hebraicus p̄pls de
signatur qui in electis
suis ab ip̄o mundi ex
ordio. dum recta fide
studuit dominum co
lere: quasi non desitit
in uinee cultura labo
rare. Ter autem V. ℔.

Ad undecimam
uero gentilis uocatur
populus & dicitur. Ad
huc statis tota die ho
si. Quia enim tam sero
to tam longo mundi
tpe. pauca sua laborare
neglexerūt quasi tota die
otiosi stabāt. Sed pensate
fratres quid in quibus
ti respondeant. Dicit
ei. Quia nemo nos co
duxit. Nullus quippe
ad eos patriarcha nul
lus p̄pha uenerant. Et q̄
eis dicere ad laborem

ꝓtentia rerum sine fe
rocitate superbie. Simili
ter pecora. fideles in simpli
citate mite mouentes. Ser
pentes quoq; in omnibus
sanctos saltem electos. ad
mite mansuetate lauda
mala discernentes. et
inquantum fas est tem
tando. seruantes terre
na. non illos uenenio
sos. qui semper in ter
ris reptilitatibus colla
tando. post fecit dis
hominem ad ymaginem
suam. ꝓfectum saltem
nouum. qui non ꝓ quie
libet nouum factorem
mutando. sed ꝓ ipsam ue
ritatem contemptibili
mente operatur. ut ad
eo operatur intuitum.
ut ipsam intelligat. et
sequatur ad cuius yma
ginem factus est. Iuste
ptiroplastus accipit po
testatem piscium maris
et volatilium celi pecoꝝ

ferarum quoq; et reptili
um. quia spiritalis est
ꝑ effectus. et deo similis
factus secundum apos
tolum iudicat omnia.
ipse autem iudicatur
a nemine. Quod uero
sequitur masculum.
et feminam fecit eos spi
ritales ecclia et obedien
tes ostendit. Quia sicut
uno subdita est mulier
sic spiritali et ꝓfecto uno
obediens est quid
qui unus ꝓfectus e ut
ait apls. Bogamus uos
fratres ut cognoscatis eos
qui in nobis laborant.
et ꝓsunt nobis in dño.
Oritur enim eis. ut este et
multiplicamini. sine in
lugus sine in spiritali
bus intelligentie gradi
bus. ut dominentur
rationis intellectu. om
nium carnalium per
turbationum. quasi in
sensibilium animantiu

Omnem autem herbā
seminalem · & omne lig
num fructū suum quod
hominibus datum est
in escam · fideles sunt de
oblationibus sanctoꝝ
suis necessitatibus com
municantes · In usus
gratiis tanquam in
qubulo in diebus · nec
per · & in perfecto singulo
rum operum · & mane
in choatio sequentium ·
Post hec ustorum diep
quasi sex dierum opꝰ
tona malle · speret homo
quietam mentis · cōsti
tutus in spiritali pata
dyso · quo significatur
vita beata · ubi fons &
sapientie diuisus in q
tuor partes virtutum
ubi edat lignū vite
Quattuor · ubi utiles dis
ciplinas morum qua
si fructus lignorum car
pat · est namq; paradi
sus beatorum · quatuor

flumina · quatuor car
dines · ligna eius om
nes disciplinę lignorum fru
ctus · mores pruni · lig
num vite ipsa bonoꝝ
omnium mater sapiē
tia est · de qua scriptum est
salomone dilexit te lignū
vite & hijs qui apprehen
derunt eam · & qui tenuit
eam beatus · lignum vi
te bonū malis · tam lig
no mali
tum

absconditur se ab eis. et ipse
eius absentie ciuitatis dei time
dio ingrat pauoris. Luce
ix illi. Cum turba plu
ra conuenirent. & de ciui
tatibus properarent ad ihm
dixit p similitudinem. Exi
it qui seminat seminare
semen suum. & ps. Om
Letio sci bti gregorii pp.
euangelij quam modo au
dim audistis. Expositione
non indiget. sz admonitio
ne. Quam enim ipse
metipsam ueritas exposuit:
hanc diluere humana
fragilitas non plurimi. sz
est soluere quid in hac ip
sa expositione committa
pensare debemus. Quia si
nos nobis semen uerbi
gratia mundum. uolu
cres tanquam spinas diui
cias significare uoluerimus
ad uestigium nobis for
sitan mens nra dubitabi
bet. Vt ita dicam. Tanquam
ipsemet ipsum dignatus
est exponere qd dicebat:
erit sanctis uestigiandum
nes quere. Christus etiam qui
p semetipm exposita
re noluit. dr. V. viii.
Exponendo igitur quod
dicit figuratiue se loqui
notuit: cum nobis
nra fragilitas uerborum
illius figuras aperuit.
Quis enim mihi unquam
crederet. si spinas diuiti
as interpretari noluis
sem. maxime cum ille
purgant iste delectet.
& tamen spine sunt. q
cogitationum suarum
pturbonem mentem lace
rant: & cum usq; ad p
fatum ptrahunt: quasi
in ficto uulnere tenen
tant. Quas bene in hoc
loco alio euangelista te
tigit ne quam dns
diuitias appellat. falla
ces enim sunt. que men
tis nre in optatum non ex
pediunt. Sole autem diui
tie ure sunt: que nos di

nus nutrimentis sacram-
Ergo fili vi. ti.
tus hñi dnntes esse tpi
tis: uenas dnntas amate.
Si tnlmen honoris qrtis:
ad celeste regnum tendi
te. Sigillum dignationis
obligatis: in illa tpna
angelor tuna astrubi festi
nate. Verba di que ante tpti
tis mente tenete. Cibus
enim mentis est ubum
di. Et quasi arreptus
tibus stomatho langue
re ueritur: quando au
ditus sanno minuitur
memoria non tenetur.
Sz qnisqus alimenta
non cepit. hnus ꝑfecto
ꝓfecto qua refnatur. Et
ne ego multis pnulñ
soumbere. Scribtum q
dem sanctor habemus
antiquis uerba ut
uberi alimenta ni
mimis non te
ere uenit
agnus

nullum sine ulla mo
menti interpositione
rothidie uolentes non
ttis ꝑpetuo. Cur ergo
amatur quod refugi
tur. Cur illud neglige
quo pueritur. Attamen
tote quod dnnu. Sup
habet annes auditores
audiat. Omnes enim
qui ibi edebant annes
tris habebant. Et quid
annes habent
bus
audiab
rabilis regni

Pdonnadā.

Tandem autem do
minus suis patibulum
uoluptatis aperuit pa
radisi porta. Et su
pnum de ulla legimus in
sanctis tantorum
bonis comitibus sera
mea. Ideo quippe cuncta
pdis planitatem equi
rebus catholicum accepe
ab antiquissimum nostri

tondita esse cognoscimur.
Fluuius de paradyso exeꝫ
ymaginem xpi portat.
de paterno fonte fluen
tis. qui irrigat ecclam
suam ubo pcessionis
z dono baptismi. de q̃
bene p̃ ppham dicitur.
Dominus deus noster
fluuius gloriosus er
riens undiam sitientē
Quattuor autem flua
paradysi quattuor sunt
evangelia ad pdicati
onem in omnibus gentī
bus missa. Ligna fruc
tifera omnes sancti fr̃.
fructus eorum. opera
eorum. Lignum uite
sanctus sanctorum u
rus xp̃s. ad quem quisq̃
si pervenerit manum mi
mit meternum. Lignū
autem scientie bonī e
malī pprium est uolun
tatis arbitrium. quod
in medio nostri est po
situm. ad discretiō

bonum z malum. De
quo qui relicta gratia
dei gustauit: morte mo
ritur. Tulit igitur do
minus deus hominem.
z posuit eum in paradi
sum. assumpsit deus
carnem z factus est ca
put ecclie. ut operaret
z custodiret illud: id e
ut voluntatem patris
ex omnibus gentibus ad
impleret ecclia. atq; im
pleretur sermo quem
dominus dixit. pater
serua eos in nomine
tuo. quos dedisti mihi
custodiui. Dixit quoq;
dominus. Non est bonū
hominem esse solum.
Negauerunt heretici q̃
xp̃m solum hominē e
putant z non etiam de
um. Faciamus ei adiu
torium simile sibi. quia
in ipso homine suscep
to ecclia dr copulata e.
Appellauit adam nom

nibus suis nuncia am
nalia ⁊ volatilia celi ⁊
bestias terre. Significa-
bat gentes que salue
fierent in ecclia ⁊ p̄ xp̄i
nomen erant accepture
quod prius non habu
erant sicut scriptum est
& vocabo seruos meos
nomine alio. Ade uero
non inueniebatur ad
utor similis eius: unde
quoniam quamuis fi
delis aut iustus sit q̄lib̄.
xp̄o tamen equari nō po
test. Quis enim quid
moyses similis tibi in
deis domine. Iam et
dauid ait. Speciosus for
ma pre filiis hominū.
Neno enim potuerat a
morte genus hominū
liberare. ⁊ ipsam morte
superare. nisi xp̄c sicut a
pocalipsis ait. Neno in
ventus est dignus neq;
in celo neq; in terra aper
re librum. ⁊ nunq̄ dñs
deus suprem in adam.
sumq; obdormisset tulit
unam de costis eius. &
edificauit quam tulerat
de adam in mulierem.
Dormiuit adam ⁊ fa
ct est illa mulier de latere.
patitur xp̄c. dormiuit
in cruce. pungitur lan
cea latus. ⁊ p̄fluunt sa
cramenta ex quibus for
matur ecclia. Hanc
dormitionem tanti ecle
sia dicens. Ego dormiui
⁊ requieui ⁊ resurrexi:
quoniam dominus sus
tauit me. Sequitur. Et
posuit tamen p̄ ea sicut
⁊ xp̄c tamen suam mo
rtem posuit in patibu
lo crucis p̄ ecclia. Ossa
adam. Hoc nunc os ex
ossibus meis: ⁊ caro de
carne mea. quia sancti
spirituales ⁊ fortissimi in
temptationibus. sine
ullus p̄fecto utrumq;
unum corpus sunt &

tum longitudinis est.
a capite usq; ad pedes. q̄
latus a dextra usq; ad si
nistram uel a sinistra u
dexteram. x cubitos qua la
tus altera. Unde archa
facta est tre centorum i
longitudine cubitorum.
c. quinquaginta u la
titudine. x triginta u al
titudine. Item quod ea
dem archa collecta. in u
num cubitum desuper
consummatur. sic eccle
sia corpus p̄r in unita
te collecta sublimatur
x p̄fruitur Tran. f. iij.

Quod noe tum suis oc
tauus numeratur in
ipo. spes resurrectionis
nr̄e apparuit: qui octa
uo die id est post septi
mum sabbati primū a
mortuis resurrexisse q̄
dies a passione est terti
us numero autem dieū
qui p̄ omne tempus
nominantur. x octauus
x primus est. Quod post
septem dies in quo in
gressus est noe in archā
factum est diluuium.
quia in spē future q̄e
tis. que septimo die sig
nificata est baptizamur.
Quod prter archam oīs
caro quam terra susti
tabat diluuio consum
mata. quia p̄ter eccle
siam extra aquam bapti
mi q̄ quis eadē sit non so
lū n̄ ualeat ad salutē.
s̄z nocet ymo ad p̄nitē

Quod quadraginta di. iij.
ebus x quadraginta noc
tibus pluit. quia oīs
ueritas petatorum in
decem p̄ceptis legis ad
mittitur p̄ minimum
ordinem ternarium. qui
quatuor partibus cō
tinetur. decem quippe
quater ducti quadra
ginta fiunt: siue ille
ueritas quod ad actus
p̄tinet. x uerum p̄fecta

te. siue quod ad noctes.
et iterum ad visitatione ad
visitate confirmatus sit.
sacramento baptismi
celestis abluitur. Ad
noe quingentorum erat
annorum cum ei locu
tus est dominus ut archa sibi
faceret et sexcentorum habebat
annos cum in eam fuit ingres
sus: [illegible] intelligitur arch[illegible]
fabricatam. Et nichil aliud
[illegible] significa
care: nisi etates singu
las seculi. Unde et ista
sexta etas que comple
ta quingentis. usque ad
sexcentos significatur:
in manifestatione evan
gelicam ecclesiam construxit.
et deo qui sibi ad vitam
consuluit. sit velud qua
dratum lignum. paratum
ad omne opus bonum
operis. et intret in sabba
tum suum: quia et secun
dus mensis anni sex
centesimi. quo intrat

noe in archam: eandem
senariam etatem signi
ficat. **Feria quarta. In die cineris.**
In illo tempore dixit
ihesus discipulis suis. Cum ieiunatis
nolite fieri sicut ypocri
te tristes. [illegible] **Omelia lectionis**
[illegible] **eiusdem.**
Dominus deus noster
humanum genus quod
predestinaverat ad vitam.
non passus est relinquere
in morte: sed ita ut [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
o. deinde [illegible] iterum dicit
in presenti lectione audi
vit dilectio vestra. Cum ie
iunatis nolite fieri sicut ypo
crite tristes [illegible]. No
lite in quid tristes nos
coram hominibus pro
appetitu laudis huma
ne ostendere. sicut ypocri
te faciunt. qui omnia bo
na sua que agunt pater

fuit post conuersionē
ad pistationem redijt.
& tunc uertas dicat ne
mo mittes manū suā i
aratrū & respiciens ydo
neus est regno dei. nul
lus repetit quod reliquit.
Si uarius discretionis
ispiritus circa indeq; ex mi
nutis negotiis ex animi
sue ipius pro extructu & re
pos animi repete despa
non fuit. Nam pisca
torem petrum. matheū
uero theolonearium
scimus. Post conuersio
nem suam ad pistationē
petrus redijt. matheus
uero ad theloneū. nego
tium non reseruit. quia
aliud est uictum per
pistationem querere. a
liud pecunias theolonei
huius augere. Sunt enī
plurimi negotia. que
si pectatis celebrent aut
nix. aut nullatenus p̄
sunt. Que ergo ad prīm
impetrant ad hec nece
se est. ut post resurrectionē
animū in recumbendo ex.
Veri etiam
potest tur discipulus in
mari laborantibus post
resurrectionem dominī
ministrare sicut qui ante
resurrectionem suam
coram discipulis in mon
tibus maris ambulauit
tunus dei ratio festine
cognoscitur. si ipsa ci
tius meruit causa pen
setur. Quid etenim ma
re nisi presens seculū
signat. quod se causa
rum tumultib; undi
que illidit corrumpibile
quod pro solidtatem in
tonus nisi illa perennis
quietis eterne figura
tur. Quia igitur discī
pulis adhuc fluctu
bus mortalis vite in
erant in mari laborā
bant quia autem re
demptor noster iam

3 Kyrkoherdar
Här uti Sprä

corruptionem carnis
excesserat. post resur
rectionem suam nulli
bre habebat ac ipsum
resurrectionis sue mys
terium rebus discipul
loquentur dicens. Sā
uobis innari non ap
pareo. cqua nobiscum
mperturbationis sunt
tibus non sum. Sunt
est quod alio uiloco
post resurrectionem sua
eisdem discipulis dixit.
Hec sunt uba que lo
cutus sum ad uos cū
adhuc essem uobiscū.
Facta est autē V. mā.
discipulis piscationis
magna difficultas ut
magistro nesciente fie
ret annuntiationis mag
sublimitas. Qui prius
dixit. Mittite in dexteram
nauigij rete. & inuenie
tis. Bis enim in sco e
vangelio legitur. cqa
dominus misit. ut ad
piscandum retia mitte
tur ante passionem u
delicet. & post resurrec
tionem. Sed prius qua
redemptor noster patē
tur & surgeret. mitti q
dem rete ad piscā nō
nulet. Sz unum in dexte
ram animaduertam
mitti debuissent non
nulet. post resurrectio
nem uero discipulis
apparens. mitti in dex
teram rete nulet. Sz nulla
piscatione tamen capti
sunt. ut retia rumpe
rent. In ista autem mul
ti capti sunt & retia rup
ta non sunt. Quis uo
nostrat bonos dexteram
malos sinistra figura
ri. Sua ergo piscatio
ni qua spualiter mgr
partem mitti rete debe
uit nō nulet. Presentem
ecclīam designauit. qi
bonos simul ac malos
colligit. ne elegit quo

nunum pulsat. quomo
do post resurrectionem
corpus dominicum ne
cum fuit quod clausis
ianuis ad discipulos
ingredi potuit. Sz sicu
dum nobis est quod
omnia operatio sic ratio
one comprehenditur. ita
est admirabilis nec fi
des habet meritum. cui
humana ratio prebet
experimentum. Sz hec
redemptoris nri opera.
que exsemetipis pre
ri possunt nequaquam.
ex alia eius operatione
pensanda sunt. ut ve
bis mirabilibus. fide
ppleant facta mirabilia.
Aliud enim corpus do
mini intrauit ad discipulos ianuis clausis.
quod uidelicet ad hoc
nos oculos pmutauit
tem suam. clauso ergo
utero virginis. P. ij.
Sic ergo nunum si

clausis ianuis post re
surrectionem suam ne
cnunum iam nullius
intrauit. qui moriturus
non aperto utero uirgi
exiuit. Sz quia ad illo
corpus quod uideri po
terat fides meritum
dubitabat ostēdit ei p
tinus manus et latus.
palpandam carnem p
buit quam clausis ia
nuis introduxit. Qua
re duo mira. et inyta
humanam rationem
sibi valde contraria os
tendit. dum post resur
rectionem corpus sum
incorruptibile et tamē
palpabile demonstrauit.
Nā et corrumpi necesse
est quod palpatur. et
palpari non potest qđ
non corrumpitur. Sed
nuro modo atq; inesti
mabili redemptor nost.
et incorruptibile post re
surrectionem et palpa

bile corpus suum erhi
bunt. ut monstrando i
corruptibile mutaret
ad pmium plendo pal
pabile finiaret ad fide.
Et incorruptibilem le
prehent. palpabilem.
ut pfecto esse post resur
rectionem ostenderat
corpus suum. et insi
natura alterius gle.

Dixit eis pax v. nr.
nob. Sicut misit me pr.
et ego mitto nos. pater
filium misit. qui hinc
predemptione generis
humani reparari costi
tuit. Quem indelicet
immdo venire ad pas
sionem nolunt. et tam
filium annunt. quem
ad passionem misit.
Electos vero apos do
mini in mundi
gaudia. et sicut ipse
missus est ad passio
nem immundum mit
tit. Qua ergo filius

amatur a patre. et tam
ad passionem mittit.
ita et discipuli amant
dominum. qui tamen
ad passionem mitti
tur. Sicut misit me
pater et ego mitto nos.
id est ea caritate nos
diligo. qua me caritate pa
tris diligit. quem venire
ad tolerandas passio
nes fecit. Quamvis in
ti etiam mixta natura
divinitatis possit intel
ligi. Ego enim ipso apa
tre filius mitti dicitur.
quia a patre generatur.
Jam sanctum quoq;
spm. qui cum sit quo
equalis patri et filio ni
tamen in scripturis est.
iden se filius mittere
phibet dicens. Cum ve
nerit paraclitus que
ego mittam vob a pre.

opera tua & laborem &
patientiam tuam & q
potes sustinere malos
& temptasti eos qui se
dicunt ipsos esse & nō
sunt. & inuenisti eos
mendaces. & patien
tiam habes. & sustinu
isti propter nomen
meum & nō defecisti.
Sed habeo aduersus te
quod caritatem tuā
primam dereliquisti.
Memor esto unde ci
de excideris. & age pe
nitentiam. & prima
opa fac. Si autem
veniam tibi cito. et
mouebo candelabrū
tuum de loco suo. ni
si penitentiam egeris.
Sed hoc habes bonum
quia odisti facta ny
colaitarum que & ego
odi. Qui habet aure
audiat quid spūs
dicat ecclie
dabo edere de ligno u

& quod est inpadysto
ci mei. & angelo sinu
ne ecclie scribe. Hec di
cit primus & nouissi
mus qui fuit mortuus
& uixit. Scio tribulati
onem tuam & paupe
tatem tuam Sed dives
es & blasphemaris ab
his qui se dicunt iu
deos esse & non sunt.
Sed sunt synagoga sa
thane Nichil horum
timeas: que passur
es. Ecce missurus est
ex nobis diabolus i
carcerem ut tempte
mini. & habebitis tri
bulationem diebus
decem. Esto fidelis
usq; ad mortem. et
dabo tibi coronam
vite. Qui habet aure
audiat. quid spūs
sanctus dicat ecclie
sijs dicit. Qui uice
rit non lesetur amor
te secundi & angelo
pergami ecclie scribe.

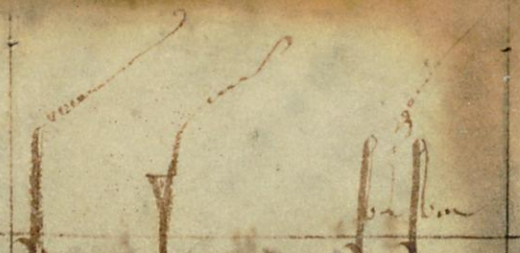

Hec dicit qui habet
tumpheam utraq; par
te acutam. Scio ubi
habitas. ubi sedes est
sathane. & tenes nomē
meum. & no negasti fi
dem meam. & in diebus
antiphas testis mei fi
delis qui occisus est a
pud uos ubi sathanas
habitat. Sz habeo adu
sus te pauca. quia ha
bes illic tenentes doctri
nam balaam qui docē
bat balach mittere scā
dalum coram filijs isr.
edere & fornicari. Ita
bales & tu tenentes doc
trinam nycholaitarū.
Similiter penitentiam
age. Sz ueniam tibi cito. & pugna
bo cum eis in gladio
oris mei. Qui habet au
rem audiat quid spūs
dicat ecclīs. Vincenti
dabo manna absco
ditum. & dabo illi cal

cidonia. & nomen nouum
scriptum quod nemo
scit nisi qui accipit. Et
angelo tyatyre ecclie.
Hec dicit filius dei. q̄
habet oculos tanquā
flammā ignis. & pedes
eius similes aurichalco.
Noui opa tua & fidem
caritatem & ministeriū.
& patientiam tuam.
& opa tua nouissima
plura priorib⁹ Sz
habeo aduersus. quia per
mittis mulierem iez
bel que se dicit pphetā
docere. & seducere ser
uos meos fornicari. &
manducare de ydolati
cis. Et dedi illi tempus.
ut penitentiam ageret.
& non uult penitere a
fornicatione sua. Ecce
mitto eam in lectum.
& qui mechantur cum
ea in tribulatione mag
na erunt nisi penite

59 årsz vpbord
oc vtgift

tua estnamecp fugidus &
necp calidus. ytunam
frigidus esses aut ca
lidus. ytunam frigid⁹
esses aut calidus. &
qua tepidus es: & nec
frigidus nec calidus.
incipiam te euomere
ex ore meo. Quia dicis
quod dives sum & lo
cupletatus. & nullu⁹
egeo. & nescis quia tu
es miser & miserabilis
& paup & cecus & nu
dus. Suadeo tibi emere
tibi aurum ignitum
probatum ut locuple⁹
fias. & vestimentis
albis vestiaris. ut nō
appareat confusio nu
ditatis tue. Et collirio
unge oculos tuos
ut videas. Ego quos
amo arguo & castigo.
Emulare ergo & pen
tentiam age. Ecce sto
ad hostium & pulso.
Si quis audierit voce

meam & aperuerit ia
nuā introibo ad illū. &
cenabo cum illo & ipe
mecū. Q' vincit dabo ei
sedē meū & thronū meū
sicut & ego vici. & sedi cū
patre meo in throno ei⁹.
Qui habet aurē audiat
diat quid dicat spe
cialis. Dnica .ij. p̄ pascha.
In illō. Dixit Scām iohīm.
v. d. s. Ego sum pastor
bonus. Bonus pastor
ponit animam suam
p ouibus suis. &c. &.
Hausistis frēs dīm hō
die ex lectione &g̃ ap̄
euangelica eruditio
nem mām. audistis
ex lectione euangelica
primum nostrum. &c
ce enim qui no
ex accidenti bonus sed
essentialiter bonus est
dicit. Ego sum pastor
bonus. atq; exemplum bo
nitatis formam quā
nos imitemur ostēdit
dicēs. Bonus pastor
animā suā ponit p ouī

ecce sto ad hostium

ꝙ suus ꝓpter ꝙ monum
ostendit ꝙ iustus bo pas
tor ꝓ ouibus suis ani
mam ponit ut in sa
cramento nō corpus
suum et sanguinem ā
teneat. & ones quas te
nemerat carnis sue ali
mento sanauerit. Oste
sa nobis est de contēp
tu mortis nā quam
sequamur apposita ē
forma cū unusquisq;
animam nō
bis est exteriora nīa
misericorditer omni
etus impendere. postre
mum uero si necesse
fit etiam mortem no
stram ꝓ eisdem ouib⁹
ministrare. ꝙ primo
autem hoc minimo
peruenitur ad postre
mum magis. & cum
in comparabiliter lon
ge sit anima qua ui
uimus. ā terrena sub
stantia quam ꝓpter
pitiemus. qui non
dat ꝓ ouibus sub stā
tiam suam quando
plus daturis est a
nimam suam. & sūt
non nulli. qui dum
plus retinere sub stā
tiam q̄m̄ ones deli
quunt. merito nomē
pastoris ꝑdunt. de
quibus ꝑmus sb di
cit. Mercenarius
autem. & qui non est
pastor. cuius nō sūt
ones ꝓpie. uidet lu
pum uenientem. & di
mittit ones & fugit.
Non pastor ꝙ mercē
narius nocatur. qui
non pamore animo
ones commutas. ꝙ
ad temporales merce
des pascit ones. V. iij.
Mercenarius ꝙpe
est qui bonum quide
pastoris tenet ꝙ lu
cra animarum. nō
querit terrenis come
dis nitiat. honoris

rissset sigillum tertium.
audiui tertium animal
dicens. Veni & vide. Et
ecce equus niger. & q̃
sedebat sup eum habe
bat statera in manu
sua. Et audiui tamq̃
vocem in medio q̃a
tuor animaliu dicẽ
tem. Libre tri
tici denario. & tres bil
bre ordei denario & vinũ
& oleum ne leseris. Et
cum aperuisset sigil
lum quartum. audi
ui vocem quarti ani
malis dicentis. Veni
& vide. & ecce equus
pallidus & qui sedebat
desup nomen illi mor.
& infernus sequebat
eum. & data illi potes
tas sup quartam par
tem terre. interficere gla
dio. & fame & morte
& bestijs terre. Et cum
aperuisset sigillum q̃r
tum. audi subtus altare

re dei animas interfec
torum ꝓpter verbum
dominu. & ꝓpter testi
monium quod habe
bant & clamabant
voce magna dicentes.
Usquequo dominꝫ sanc
tus & verus non iudicas
& vindicas sanguinẽ
nostrum de his qui habi
tant in terra. Et sunt
illis singule stole al
be. & dictum est illis ut
requiescerent tempus
adhuc modicum donec
impleatur numerus
conseruorum & fratrũ
eorum. qui interfici
endi sunt sicut & illi.
Et cum aperuisset si
gillum sextum. & ecce
terremotus factus est
magnus & sol factus e
niger tamquam sac
cus cilicinus. & luna
tota facta est sicut san
guis. Et stelle cecide
runt sup terrã. sicut

sunus mittit gressus su
os cum audierit magi
monetur. Et celum re
cessit sicut liber plico
latus & omnis mōs
& insule de locis suis
mote sunt. Et reges
terre & principes. & tri
buni. & divites & fortes
tes. & omnis servus
& liber absconderunt se
in speluncis. & petris
montium. & dixerunt
montibus. & petris ca
dite super nos & abscon
dite nos a facie sedentis
super thronum & ab
ira agni quoniam venit
dies magnus ire ipso
rum. & quis poterit
stare. Post hec vidi
quatuor angelos stā
tes super quatuor angu
los terre tenentes quatuor
ventos terre. ne flaret
super terram neque super
mare. neque in ullam
arborem. Et vidi alte
rum angelum ascen
dentem ab ortu solis. ha
bentem signum dei
vivi. & clamavit vo
ce magna quatuor
angelis. quibus da
tum est nocere terre
& mari dicens. Nolite
nocere terre & mari
neque arboribus. quo
ad usque signemus ser
vos dei in frontibus
eorum. Et audivi nu
merum signatorum
centum quadraginta
quatuor milia sig
nati. Ex omni tribu fi
liorum israel. Ex tribu
iuda duodecim milia
signati. Ex tribu ru
ben. xij. milia signati
Ex tribu gad. xij. mil
lia signati. Ex tribu
aser. xij. milia signa
ti. Ex tribu nepthalim
xij. milia signati. Ex
tribu manasse. xij.
milia signati. Ex tribu

est mman. que habe
bant annas. & tertia
pars nauium inter
it. ¶ tertius angelus
tecnit thuba. & ceci
dit de celo stella mag.
ardens tanquam fa
cula. & cecidit in tertiã
partem fluminum.
& in fontes aquarum.
Et nomen stelle dicit
absynthium. & facta
est tertia pars aqua
rum in absynthium.
& multi homines mor
tui sunt de aquis qa
amare facte sunt. Et
quartus angelus ce
cinit thuba. & percussa
est tertia pars solis.
& tertia pars lune: &
tertia pars stellarum.
ita ut obscuraretur
tertia pars eorum. &
die non tertia pars non
lucet. & nocte similit.
Et vidi & audiui vo
cem unius aquile

uolantis per me
dium celum. dicentis
voce magna. Ve. ve.
ve. habitantibus inter
ra. de ceteris vocibus
trium angelorum q
erant thuba canturi
Dñica tria. Sabbo iohm.
Et ille dixit. d. s. Mo
dicum & iã non videbitis
me. & iterum modicum
& videbitis me qua ad
patrem vado. &c. ℣. Ve..
Lecta domini & salua
toris nostri passione
fratres karissimi: lecto ore
vis auditu percipere dele
ctus sedulaq; intentione prestare quatin
ad hec contingere me
reamur. Quid est enim
quod merito letus
audiatur: quam per
uenire posse ad gaudi
um. quod nunquã
possit auferri. Quotan
dum autem quod to
ta lectionis huius se

nos illius comment
qui eam p̄sentes auth
erunt a domina. pars
autem illius etiam
nobis. qui post passi
onem & resurrectionē
communicam ad fidan
neumus aptissime
congruit. Quod ergo
ait. nocturnum & iam
non videbitis me. &
iterum modicum vi
debitis me. quia vado
ad patrem. ad illos
specialiter p̄tinet. qui
eius discipulatui pre
dicantis in carne ad
herere. & post tristi
am passionis visare
surrectionē. & ascensi
one eius letitiam me
ruerunt. Tr. V. ij.

Nam quia licet illa
qua videbatur nox
te lotanus est tamen
modicum erat. id est
eiusdem noctis. & diei
sequentis tempus.

usq; ad horam qua
illum non videre in
cipierent. Tenuis est
nocte illa a videns. &
in mastinum auctore.
cum sero factum est
de p̄cinis est de ciuit.
& intra septa sepul
chri. ab hominibus se
clusus obtutibus. &
iterum modicum e
rat usq; dum illum
videret. resurrexit em
a mortuis tertia die. &
apparuit eis in multis
argumentis p̄ dies q̄
draginta. Quare aut
modicum esset. & non
videret eum. annectit
causam dicens quia
vado ad p̄em. de si
apertē dicat. Ideo p
ctus modicum a vest
ris aspectibus immo
mumenti clausus
abscondar. & iterum
post modicum destructo
mortis imperio. no

[illegible]nibus &
pretatus expectantes &
Hortantes inadnentu
dies per quam celi
ardentes soluentur: &
elementa ignis ardore
talescent? Ne nos tuo
telos. & nouam terrā
& promissa ipsius expec
tamus in quibus iu⁵
stitia habitat. propter
quod karissimi hec
expectantes. satagite
immaculati & inuio
lati ei inueniri in pace
& domini nostri ihesu
munitate. salutem ar
bitramini sunt & ka
rissimus frater nost⁹
paulus secundum
datam sibi sapientiā
scripsit nobis. sicut
& in omnibus epistо
lis. loquens de eis in
his de quibus sunt
quedam difficilia in
tellectu. que indoc⁹ &
instabiles deprauant.
sicut & ceteras scripturas.
ad suam ipsorum per
ditionem. Vos autem pre
scientes fratres custodi
te uos metipsos. ne in
sipientium errore tra
ducti. excidatis a pro
pria firmitate. Cresci
te uero in gratia. & cog
nitione domini nostri
ihesu xpi & saluatoris.
Ipsi gloria & nunc &
in die eternitatis. amē.

℣ Dominica .V. s. iohīs.

℟ Dixit iesus discipulis
suis. Amen amen di
co uobis. quicquid pete
ritis patrem in nōie
meo dabit uobis. Usq;
modo non petistis q̄q;
quam in nomine mō.
petite & accipietis.
ut gaudium uestrum
sit plenum. & .R. oñ

℣ Dixit | Ve Bede p.

monere infirmos au
ditores. quomodo in
capite lectionis hui⁹

singulis put multo ℣ ij

H Dueniens autem spc testimonium phibuit de domino. quia dista pulorum cordibus aspi rans. omnia que de illo erant futende mortalib' clara illis luce reuela uit. quod uidelicet eq lis 7 consubstantialis patri erat ante secula. quod substantialis fis est. nobis uisme seculo rum. quod de uirgine natus sine peto uixit uiuendo. quod quam do uoluit 7 qua uoluit morte transiuit de uiui do. quod uerattter resur gendo mortem destruxit. uitam in qua passus e. 7 resurrexit carnem ad celos ascendendo leua uit. atq in patrie glorie dextera constitu quod omnia ppsarū scripta illi testimoniū phibent. quod ꝓfessio nominis eius usq ad fines erat ꝓpaganda rarum. ceteraq fidei illius mysteria spūs sancti testimonio sunt relata discipu lis. Aeq illis tantum modo. sz oībus spūs ꝑclitum eorum uebuit in dominum. quicquid recte saput. eruditen spūus est spūus est uuere contestum. Ille ergo mihi testimonium phibebit de me. 7 uos testimonium phibebitis. quia que spūs tus. docente proferunt. Hec ab recto timore pfecto. fons loquendo. 7 alios ministrabant. Ipse namq spūus corda eorum 7 future ueritatis illustrauit. 7 ad docenda sine nos cent culmine uirtutis erexit. ℣ ebdomadam.

factum est ut per
singulas ciuitates
ambulans descenderet ad
sanctos qui habitabat
Lydde. Inuenit autem
ibi hominem quendam
nomine eneam. ab an
nis octo iacentem in
grabato. qui erat para
lyticus. & ait illi petrus
eneà sanet te dominus
ihesus xpc. Surge & ster
ne tibi. Et continuo
surrexit. & uiderunt il
lum omnes qui habi
tabant lidde & saronę.
qui conuersi sunt ad
dominum. In ioppe
autem fuit quedam
discipula nomine ta
bita. que interpretata
dicitur dorcas. Hec
erat plena operibus bo
nis & elemosinis quas
faciebat. Factum est
autem in diebus illis.
ut infirmata moreret.
quam cum lauissent.
posuerunt eam in cena
culo. Cum autem ppe
esset lidda ab ioppe
discipuli audientes
quia petrus esset in ea.
miserunt duos uiros
ad eum. rogantes ne
pigriteris uenire ad
nos. Exurgens autem
petrus uenit cum illis.
Et cum uenisset. duxe
runt illum in cenacu
lum. Et circumsteterunt
illum omnes uiduę
flentes. & ostendebant
tunicas & uestes quas
faciebat illis dorcas.
Eiectis autem omni-
bus petrus ponens ge
nua sua orabat. Et
conuersus ad corpus
dixit. Tabita surge.
Et illa aperuit oculos
suos. & uiso petro re
sedit. Dans autem illi
manum erexit eam.
Et cum uocasset sanc-
tos & uiduas. assignauit

Register ptᵉ then Jordemattning som skedde mᵈ

Mᵃˢ tall Jᵗ wiborgᵏ Lann pro anno 1559

erat multitudinis ut lo
nus castrorum cumq; sta
rent dimittebantur pen
ne eor. Nam cum fieret
nox. super humanitē. qd
erat sup capud eorum:
stabant & submittebat
alas suas. Et sup firma
mentum quod erat su
perius capud eor. q̄si
aspectus lapidis saphi
similitudo throni: & sup
similitudinem throni
similitudo quasi aspect?
hominis desup. ℣ VI.

Et vidi quasi speciem
electri. velut aspectum ig
nis intrinsecus eius per
circuitum eius & desup:
& a lumbis eius & deorsū
vidi quasi speciē ignis.
splendentis in circuitu:
velud aspectum arcus qui
cū fuerit in nube die pluuie.
Ita erat aspectus splendo
ris per gyrum: Hec visio
similitudinis glie dñi
quā vidi & cecidi in faciē

meam: & audiui vocem lo
quentis & dixit ad me fi
li hominis: sta sup pedes
tuos & loquar tecum. Et
ingressus est in me spūs
postquam locutus est mi
hi: & stetit me super pedes
meos. & audiui loquē
tem ad me & dicentem.
Fili hominis: mitto te e
go ad filios isrl. ad gen
tes apostatrices: que recel
serunt a me. ipsi & patres
eor. usq; in diem istam.
& in conuals corde sunt.
ad quos ego mitto te. &c.

Et factum ē ꝑ hebdo
in anno sex madam
to. in quinta mensis. ego
sedebam in domo mea: &
seniores iuda sedebant co
ram me. & cecidit ibi sup me
manus dñi. & vidi &
ecce similitudo q̄si aspectus
ignis: & aspectus lumbo
rū eius & deorsum ignis. &

humbis eius: et sursum
quasi aspectus splendo
ris: ut visio electri. Et
extensa similitudo manū
apprehendit me in crinem
capitis mei. et elevā
vit me spūs inter terrā
et terram: et adduxit me
in ihrlm in visione dei
iuxta hostium meridiei
quod respicit ad aq̄
lonem: ubi erat statuā
ydolum zeli ad provoca
dam emulationem. Et
ecce ibi gloria dei isrl: se
cundum visionem quā
vidi in campo: et dixit
ad me fili hominis: le
va oculos tuos ad viam
aquilonis: et ecce ab aq̄
lone porte altaris idolū
zeli in ipso introitu. Et
dixit ad me fili hominis:
numquid vides tu quid
isti faciunt abhomina
tiones magnas quas
domus isrl faciunt hic p
procul recedam a sanctu-
a

no meo: et ad huc conu
sus videbis abhominatio
nes maiores. Et introi
duxit me in ostium a
trij. Vidi: et ecce foramen
unum in pariete. Et dixit
ad me. Fili hominis: fo
de parietem. Et cum fo
dissem parietem: appa
ruit hostium. Et dixit ad
me. Ingredere: et vide abo
minationes pessimas
quas isti faciunt hic. Ego
gressus vidi: et ecce omne
similitudo reptilium et
animalium. abhomina
tio. et universa idola do
mus isrl. depicta erant
in pariete. in circuitu p
totum: et septuaginta
viri de senioribus dom⁹
isrl. et iezonias filius
saphan. stabat in medio
eorum stantium ante
picturas. et unusquisq
habebat turibulum in
manu sua: et vapor nebu
le de thure consurgebat.

t dixit ad me. Fili hominis
fili hominis que seniores
domus isr' faciunt tu
nebris; unusquisq; in
abscondito imagi sui
unt eum. Non videt do
minus nos: derelinquit
dominus terram. Et dixit
dominus ad me. Adhuc
conuersus videbis abo
minationes maiores has
ish faciunt. Et introduxit
me ad hostium porte domus
domini, respiciebat ad a
quilonem: & ecce ibi mu
lieres sedebant plangentes ad lo
rudē & dixit ad me. Fili hu
dish fili hominis. Adhuc
conuersus videb abhomi
nationes maiores his. Et
introduxit me in atriū
domus domini interioris:
& ecce in ostio templi
domini. inter vestibulū
& altare: quasi viginti
viri dorsa habe
tes contra templum dñi
& facies ad orientem: &

adorabant ad ortum sol.
Et dixit ad me. Fili hu
dish fili hominis. Nūq
leue est hoc domui iuda.
ut facerent omnes abho
minationes istas quas
fecerunt hic: quia replen
tes terram iniquitate co
uerti sunt ad irritandum
me. Et ecce applicant
ramum ad nares suas.
Ergo & ego faciam in furo
re non parcet oculus meus
nec miserebor: & cum cla
maverint ad aures mea
noce magna non exau
diam eos. Et clamant
auribus meis voce
magna dicens. Appropi
quauerunt visitationes
urbis: & unusquisq; vas
interfectionis habet in ma
nu sua. Et ecce sex viri
venerunt de via porte su
perioris. que respicit ad
aquilonem: & unus vi
q; vas interitus in manu
sua. Vir quoq; unus in

derunt uidam ꝙ frēs ei⁹
existimantes se fortiter
facturos: ipſi autem nō
erant de semine uirorū
illorum p quos salus
facta est in isrl. V. ūū.
Et tuli uba magnifi
cati sunt ualde in spe
in isrl: ꝙ gentium om
nium ubi audiebatur
nomen eorum ꝙ timue
runt ab eos tanta
clamantes. Et exiuit m
bas ꝙ frēs eius. ꝙ expug
nabant filios esau in
terra que est ad austrum
ꝙ ptulit chebron ꝙ fi
lias eius ꝙ muros eius
ꝙ turres succidit mur
uitu. Et nomit castra
ut irent ut terram alie
nigenarum: ꝙ pambu
labat samariam. Simil
a die cadebant sacer
dotes in bello dum uadit
fortiter facere: dum time
consilio exercitus ipſ
dias in azoti in terram
alienigenarum et diruit
aras eor. et sculptilia deor
ipsor succendit igni et ce
pit spolia tantum. et
reuersus est in terram
suā. Tu dñe. Vō. V.
Et ecce ambulabant super
regiones ꝙ audiebant ci
uitatem eccliā ideo.
mpfide nobilissimam
ꝙ copiosam in argen
to ꝙ auro. templumq;
mca locuples nullo
ꝙ ullis relatum erat
ꝙ locate ꝙ tanta que
runt allegantes phi
lippū macedo qui prim⁹
regnauit in grecia. ꝙ ue
nit ꝙ querebat ciuita
tem capere ꝙ predari
eam. ꝙ non potuit: ꝙm
animaduertissent sermo
nes

No 3
1571
Fulda

gis est babiloniam. L. V.
Venit qui annuntiaret
ei in perside. quia fugata
sunt castra que erant in
terra iuda. et quia abiit
lisias cum virtute forti
in primis et fugatus est a fa
cie iudeorum. et invalue
runt armis. et viribus
[illegible] multis que ceperunt de
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
L. VI. E[illegible]
ma rex sermones istos
expavit et commotus est
valde. et decidit in lectum
et incidit in languorem
pre tristitia. quia non est
factum sicut cogitabat.
Et erat illic dies multos [illegible]
[illegible]
[illegible]

est in eo tristitia mag
na arbitratus est se mori.
Et vocavit omnes ami
cos suos. et dixit illis.
Recessit somnus ab
oculis meis. et concidi
et corrui corde pre sol
licitudine. et dixi in corde
meo. In quantam
tribulationem deveni
et in quos fluctus tris
titie [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
tes [illegible]
[illegible] ebdomada
[illegible] ergo quia p
[illegible] invenerunt me
[illegible] accepto
[illegible]
[illegible] philo[illegible]
[illegible]

sus: & ipsum eum sup
universum regnum su
um: & dedit ei dyadema
& stolam suam & amisit
ut adduceret antiochum
filium suum: & nutriret
eum ut regnaret. Et mor
tuus est illic antiochus
rex: anno centesimo q
dragesimo nono. & cog
novit filius ejus quod mortu
est rex: & constituit regna
re antiochum filium ei
quem nutrivit adolet
centem: & vocavit nom
ejus nomine. Et hi qui
erant in arce continebant
israhel in circuitu sanc
& quærebant eis mala
semp ad finiendum eorum
gentium. & cogitabant u
bas dispgere eos: & stimo
runt unus filium pleni. ut
observarent eos. Et surre
runt simul & obsederunt
eos anno centesimo qui
quagesimo: & fecerunt
balistas & machinas.

& exierunt quidam ex
eis. qui obsidebantur: &
adunxerunt se illis. ali
qui ex impiis israel: & a
bierunt ad regem & dixe
runt. Quo usq non fa
ces ultionem: & vindicas
fres nros. Nos decrevim
servire patri tuo & ambu
lare in preceptis ejus. & ob
servavit edictis ejus: & filij
pli nri propter hoc alienam
bant se a nobis: & quic
cumq inveniebantur
ex nris interficiebantur
& hereditates nre date
prebantur: & non ad nos
tantum. extenderunt ma
num. sed & ad omnes fines
nros. Et ecce applicue
runt hodie ad arcem in
israhel & occupare eam. &
munitionem in thesau
ram miserunt: & sicut
primevis eos nolebamus
mandra quam hec fecer.
& nequiveris obtinere
eos. Et iratus est rex ut

auſugit ⁊ conmocauit
omnes amicos ſuos &
principes exercitus ſui:
& eos qui ſup equites
erant. ⁊ de regnis alij.
⁊ de insulis. ⁊ maritimis
uenerunt ad eum exer
citus conductus totus: ⁊
erat numerus exercitus
eorum multa peditum
& magna multa equitū
& elefanti ⁊ naues duo to
ti ad plenum. Et uene
runt p̄ torrentem. &
applicuerunt ad bethſu
ram. ⁊ pugnauerunt
cum multos. ⁊ fecerunt
machinas: ⁊ exierunt
& succenderunt eas. In
no ſeptimo ⁊ quinqge
ſimo anno eorum ſem
per ſolebant ſui ad iude
a ⁊ ad templum dñi
unus interfectorum mariti
mam. ⁊ regnauit illic.
& factum eſt ut audiret
[illegible] regis
patrum ſuorum: Cophen
dux exercitus Syriam
ut adduceret eum. ⁊ antio
chum: ⁊ res ei motuit
⁊ ait. Nolite michi offe
dere fatiem eorum. ⁊ aſcen
dit eos exercitus. & ſe
dit de mentis. in ſede
regni ſui: ⁊ uenerunt
ad eum uiri uiqui ⁊
impii ex iſrl & alchimus
dux eorum. qui uolebant
fieri ſacerdos. & accu
ſauerunt ꝓpm apud
regem dicentes. ꝙ cecidit
iudas ⁊ fres eius omnes
inos. ⁊ nos diſp̄ſcidit
de terra nra. Nunc ergo
mitte uirum cui credis.
ut ueniat & uideat exter
minium. omne quod fe
cit nobis ⁊ regionibus
ſuis. puniens omnes
amicos eius ⁊ adiutō
res eorum. Et elegit ver u
um quem uoluit ſuus.
Bathidem qui dominā
batur tam ſtirpem
magnum. & fidelem de

meos dissumulantes q̄ṁ
impregnuos ⁊ quos nḡ
quam uidebant. Iuuenca
batur tantum ⁊ tḡ
bia tota singulos qua
si minuq̄ laudē ce
nebat. Ad ubi uenit
ad thomā diuinus
munerata est superg
hominem. non man
ducantem nec bibentem. sed ad celos fixos
oculos habentē. Intellexit ergo hinc ebreum ee. ⁊ dei celi adoratorem. Erat etenim ille
breā quę canebat. ⁊ cepit
hebraycē dicere canes
est deus hebreorum q̄
creauit omnia. ipse fe
cit celum ⁊ terram. ⁊ ef
fudit maria. Audiēs
autem apls plus ora
bat. ⁊ attentius hebreā
puellā uerba ueritatis
canentem eatem rogare
rare admonebat. Vt
puncina ut crepans

apostolum diceret. dentur
palmam ut fatiem ei.
apls autem dixit et.
ei. Celus est ut tibi in
futuro detur multipli
tia ubi finis plaga nul
lus occurrit. Hec autē
uisto seculo pene tam
sitorie sunt. Ista autē
tibi reddentur. ut tu
ipe uiteras. ⁊ manus
qua me ꝑtulisti ad cā
nibus hinc apportetur.
Hoc autem hebraycō
sermone cum dixisset.
nullus potuit intelli
gere. nisi illa puella q̄
cantico suo tonmas
tabat. ℣. vi.
Puncina autem qui
palma sua fatiem apli
percussit. egressus ut
aquam deferret de fon
te inuasit eum leo. ⁊
bibens sanguinem em
ens abiit. Canes uo
comederunt membra
ens. ex quibus nige

cens dextram manū
eius ore ferens. nunc
dum communionem ap
portant. Videntes autē
comme scripserunt. Si
la autem cantatrix iac
tauit tybias suas. &
currens osculari cepit
pedes apli at dicere oīb⁹.
Vic homo aut pphēta
est. aut apostolus dei.
Nam si hora pcussit
pincerna palma fatē
eius. dix ei. hebraica ser
mone. Hoc quod ei eue
nit dicens. Nam ecur
gam de isto communio
nis nidero acanibus
mamm huc deferri. Cū
q; desuper ihesum
rer inquireret. & quid
deuenisset audiret. fec
ad se uenire aplm. & ce
pit rogare eum ut de
ueniret filiam eius
una cum sponso suo.
& ingressus thalamū
cum rege posuit manū
sup capita amborum. &
dixit. Deus abraham.
& deus ysaac. & deus
iacob benedic adolescen
tes istos. & semina semē
uite eterne inmarcib⁹
orum ut quicquid de
utilitate sua didicerunt
hoc facere cupiant per
ihm xpm saluatorē
oīm. filium tuum
unigenitum. qui tecū
& cum spiritu sancto uī
uit & regnat in secula
seculorum. Et cum hoc
dixisset exiit de thala
mo & abiit. Scd' iohm.
Vall'. Thomas unus
ex duodecim qui dicit'.
non erat cum eis quan
do uenit ihesus. & ce.
Iste unus gregorii pp.
defuit reuersus quod
gestum est audiuit au
diuit audita credere
renuit. Venit eternum
dominus. & non credi
t discipulo latus apel

cellus epc̄. cum luna
matrona xp̄ianissima.
conclusit corpora sc̄o
rum cum aromatib⁹
& linthiaminibus &
imposuit noctē in pa
tione cum eunuchis
suis. & sustulit ubi cō
mendati fuerant. Tri
lata sunt corpora ss̄i
sancto tyriaco in pre
dium eius ubi ostēn
se. miliario ab urbe to
tia septimo. ubi req̄
escunt in sarcophagis
lapideis. quo manu cō
ducit beata luna oc
tava die mensis aug⁹
ti. Eodem tempore bea
ta luna fecit donatio
nem de facultate sua:
omnibus ecclīs catho
licis. Hoc audiens
maximianus augustꝰ
indignatus p̄scriptio
ne eam damnauit.
Beata autem luna
rogauit sanctum mar
cellum epm̄ ut
tonsum eius ecclesiam
consecraret. quod tūc
omni devotione fecit
beatus marcellus. ad
ubi frequenter in eade
domo missā celebraret.
immedia mutate ma
lata. audiens maxi
mus augustus, misit i
eādem ecclīam. & fecit p
ceptionem suam ut me
adem ecclīa plante ser
uarentur ad annonā
capitalē publicū. & eun
dem marcellum epm̄
ad seruitium annonā
rium deputauit. tam c⁹
todia publica. Ubi etiā
post multos annos ser
uiendo emisit spīritum.
sub die decimo septimo
kalendas februarij.

Fabiani & sebastiani .v. f.

Bome natalis ss̄i
fabiani epi. Qui
tum quatuordecim a
nis ecclesie p̄fuit.

passus est martyrium
tempore decium. & mitum
tenio sabine sepultus.
Eodem die natalis sci
sebastiani de mediola
no qui tantum ca
ris erat imperatoribus
diocletiano & maximia
no. ut principatum ei
prime cohortis traderet.
Erat enim vir totius
prudentie. in sermone
neque mutilo nisus.
in consilio prudens. in
commisso fidelis. mira
tenuerat streuuus in
tonitate conspicuus &
universa mox hones
tate preclarus. ℣. ij.
Erat quoq; uenus di
uitor. & totidie xpo se
dulum exhibebat offi
cium & agebat quatin
hoc sacrilegis regibus
esset celatum non pas
sionis tempore p tempus
non patrimonii sui
amore constitutus.
sed adhoc tantum sub
clamide tenens impij
xpi militem agebat ab
sconditum. ut xpianoꝝ
animas quas utpote
tis videbat deficere cofor
taret. & deo vederet aias.
quas diabolus conabā
tur auferre. Denicꝫ post
quam multas martyꝝ
rum mentes. ardore
passionis exuut & ad
coronam ppetue glorie
ut tantum. ipse quoq;
quis esset apperuit qa
lumen in tenebris late
non potuit. ℣. v. iij.
Qualissimus cotidie u
rbis. marcellianꝰ & mar
co duobus gemmis fi
lius. p xpi nomine in
mutilus constitutus. co
tidie solatium exhibe
bat. & tam ipsis quā
seruis eorum cum qui
bus tam fuerant. salu
taria fidei ministrabat.
quibus fugatus sci.

corpore dissipate sunt
penam nec ipsa sua
tormenta sustineant.
Quid inquid dicis
iniquitatis habere istud cor
pus mutabile considera
tis? Audi ille sub uitæ
hoc est inquid quod
semper optaui. Hæc
mihi amabiliora. nec
tamdiu hæc fiunt. Tu
solus maxime ad me
non[dum] concordas? ecce tã
sublimius ago. tuos
principes tuos in sæculo
altior despicio. Hæc cessent
diabolice credulitate
quas aspnas presta
bis mihi gloriam tu
am. si inter illa gra
uora simplicium
meorum exercitia uenta
tis. uola cessas. Insur
ge diabole. et toto mã
ligmitatis tue spiritu
debachare. ne gloriam
minuas. ne damna
uiscera peccatis lauda.

paratus est dñs seruus
ad omnia psalmato
ris nomine sustinenda.
ut dum deuotionem
meam primus. ipse ꝑ
nius puniaris. Cla
mare desinimus capitꝫ
mentorores suos. et tã
mites ipse illo furore
bachari. virgis fustib⁹
mulcres cedere iussit.
dum sicut xpi seruũ
terribilissimum mũdi
ante diabolus suos ac
cidebat. ac nece quas
inpotestate habuit ꝑ
no penas intulit æ
de dei eternitate securo
illos magis qui mip
sius cultores erant
nexabat. Quid inquid
dius beatus iuuenis
desinam? Ecce iam de ap
paritoribus tuis iam
dicor ultionem mihi
meternum fecisti. Sã
ma nocte diabolus fe
mere cepit. habilis ꝫ

tonare sermonibus st
dore dentium frendere.
ut dum martyrem la
cerat. se ipsum potius
lacerasset. & rupuere car
nifices. & defatigata lic
torum manus dum p
latera pendentis fiunt
nuda deficit. Expallunt
torquentium minus
ydoras siquidem vinu
li. liquescentia putrem
bra habuerunt. Anhe
litu. fessis pectus exta
buit. putantes se pos
ptius inter mites tant
a tormenta torquere.
Exanguis est ipsius
declamatis. tremere
reprehum pectus era
uescentes lumine oculi.
quasi in sua morte co
fusi. Quid agitis mili
tibus suis exclamat.
non cognosco manus
uestras obsistentes p
uiratter homicidas
sepe inuictis parendo
rum malorumq; fide
lia rupistis archana
ipsa adulteriorum no
bis manifestatibus pa
refacta sunt. & qui in
confessione mortis timebat
mortis confessionē
pfectus est. Omnipotes
principium eorum qđ
in contumelia impa
torum nostrorum nos
possumus coherere.
ut uel uno tacentur lo
lo pudore. Alterios in
confessionē mortis fue
rapui cognimus. silen
tium p contumelia no
stra. non possumus im
petrare. Tunc demo ri
deris beatus innocens?
hoc est inquid quod
in sancta lege prescribi
tur. Videntes non inde
buit. & audientes non
abuerit. Dominum
ihm xpm factor filium
vi. patris altissimi u
nitum. & cum sancto

spiritu unum deum p
fiteor & negare alteris.
quia que sunt mea co
fiteor. In conuersione scī
Dicebat beatus paulus.
de actibus apl̄oz
Hec p̄mutata est ubi
apostolus paulus exp
lentatore xp̄ianoz amī
nator factus est xp̄i.
ptulit enim xp̄c & sa
nauit. Occidit & uiuifi
cauit. Occisus est agn̄
aluus & fecit agnum
de lupo. Ita enim erat
dictum in preclara pro
phetia. cum iacob pa
triarcha benediceret
filiis suis p̄sentes tan
gens futura p̄spiciens
predixit. quod in paulo
subsecutum est. V. ij.
Erat autem paulus
simul ipse testatur de tri
bu beniamin. Cum enī
iacob benedicens filios
suos uenisset ad beniā
min ait de illo. Beni

amin lupus rapax. Qd̄
ergo? Lupus rapax fe
per fuit. Sz qui mane
rapuit ad uesperam di
uisit escam. Sic in apo
stolo paulo impletum
est. quia de illo dictum
erat. Cum se placatet in
dignatus illum mane
rapientem & ad uespe
ram escam diuidentem.
Mane & uespera simul po
suta p̄ eo. Ac si diceretur.
prius rapuit postea di
Item V. uij. uisi
dite prius raptorem.
paulus unquid accepit
epl̄i a principibus sacer
dotum ibat. ut ubiq̄ p
minaret p̄dones ad
sacerdotes attraheret. &
adduceret uinctos p̄dones.
Saulus adhuc spi
rans minarum & cedis
in discipulos domini. P
sentes uidelicet cecidit
affatim & unus decer
nens absentes fuerat

spuam ⁊ angelans ce
vos hic est mane rapi
ens. Nam ⁊ quando la
pidamus est stephanum
primus martyr pro
mine xpi. adderat ⁊ say
lus. Et sit adderet lapi
dantibus ut non ei inf
ferret. Ꝛ tantum eorum
suis manib⁹ lapidarẽ.
Vt enim esset in omnib⁹
lapidantium manib⁹
ipse omnium vestimen
ta seruabat magis sol⁹
omnes adunando ⁊
eum suis manibus.

lapidãdo

Hymnus | f. xiij

Deo mane rapientem
videamus adhesperã
etiam diuidentem. voce
xpi de celo prostratus.
⁊ accipiens desuper in
terdictum seuiendi de
cidit in faciem suam
prius pstemendus.
postea resurrecturus.
prius plangendus. post
ꝛed muneret. ⁊ accideret

in eo. quod ante male
uexisset. Quid ego pro
stratus ante te saule.
saule. quid me per seq
ris: Durum est tibi co
tra stimulum calcitrare.
re. Et ille. quis es dne.
Et nox delupet. Ego su
ihesus nazarenus quẽ
tu psequeris. ⁊ ombris
interdã ad hoc positus.
Quid in celo clamat.
⁊ non cruciabat quid me
psequeris. ⁊ ille. Dne
quid me vis facere. ⁊ ã
pauit se ad obtemperãdũ
qui prius seuiebat ad
pseqendum. Iam in
formatur ex pseqtore
predicator. ex lupo o
nus. ex hoste miles ad
dit quid facere debeat.

Mane cecus | f. v.

factus ut interior lux
eius eius fulgeret exte
rior lux subtracta est
pseruator ne rideretur
pharisei. ⁊ eo tamen

tum est. Tv am. V. ℣.

Iacob autem genuit Io
seph. hoc ꝓ loco obiit
nobis iulianus augus
tus dissonantiam euā
gelistarum. aut euange
lista matheus Ioseph
filium dicit iacob. et lu
cas filium eli appella
uit heli. non intelliges
consuetudinem scriptu
rarum. quod aliter sen
sum naturam aliter le
ctio legem et pater
fit. Sanus enim hoc p
moysen dominus tribente
preceptum ut si frater aut
propinquus absq; liberis
moriens fuerit alter
eius accipiet uxorem
ad suscitandum semen
fratris sui uel ꝓpinqui
sui. Sup hoc ꝙ affricā
nus temporum scriptor
et eusebius cesariensis
in libris chyaphiomas
euangelicos plenius di
scruerunt. Genuit Io

seph uirum Marie. de
ipsum auctoris suspicio
non subeat inquisitio.
et recordare consuetudi
nem scripturarum qđ
sponsum et sponsę nos
tur uxores et attamen
generatione usq; ad xpm
quattuordecim. Summa
autem comma usq; ad Ioseph.
et mulieres generationes
tredecim. Verum quar
tadecima mulier xpm re
pudiabitur. xpi autem
generatio sic erit. Queres
diligens lector et dicat si
Ioseph non fuit pat dni
saluatoris. quid pertinet
ad dni generationis or
do decimus usq; ad Ioseph.
Cui respondebimus. pri
mum nom̃ ee consuetudi
nem scripturarum. ut
in muliere ingeneratio
nibus ordo texatur. De
inde. de inde exuia tribu
fuisse Ioseph et ascitam.
inde ex lege eam accipere

conabimur ut ꝑpinquã.
& quod simul sentiamur
in bethleem. ⁊ de una vide
licet stirpe generati. ℣.

Vse ꝑ hebdomadam.
est ista que ascen
dit ꝑ desertum sicut vir
gula fumi ex aromatib⁹
myrre & thuris. & omnis
pulueris pigmenta
ipsi⁹. En lectulum salo
monis. lx. fortes ambi
unt. ex fortissimis isr̃l.
omnes tenentes gladi
os: ⁊ ad bella doctissimi.
vnus cuiusq; ensis sup
femur suum: ꝑpter timo
res nocturnos. Ferculũ
fecit sibi rex salomon de
lignis libani. colump
nas fecit argenteas. de
clinatorium autem.
ascensum purpureum.
medium caritate constra
uit ꝑpter filias isr̃l. in
egredimini & videte fi
lie syon regem salomo
nem in diademate quo

coronauit eum mater
sua in die desponsationis
illius. in die cordis eius.
℣. Quam pulchra es ami
ca mea: quam pulchra
es oculi tui columbarũ
absq; eo quod intrinse
cus latet. Capilli tui si
cut greges caprarum.
que ascenderunt de mõ
te galaad. Dentes tui si
cut greges tondendarum
que ascenderunt de lauacro.
omnes gemellis fetib⁹.
& sterilis non est in eis.
Sicut mica coccinea la
bia tua. ⁊ eloquium tuũ
dulce. Sicut fractum
mali punici ita gene
tue absq; eo quod intrin
secus latet. Sicut turris
dauid collum tuum. que
edificata cum ꝑpugna
culis. mille clipei pen
dent ex ea. omnis armatu
ra fortium. Duo ubera
tua sicut duo hinnuli
capree gemelli que pa

nus pro consul dixit.~
Dum sacrilega mente nr
ist. & nefanos tue conspi
rationis hominē agre
gasti. & inuinctum te clu
romanus & sacrilegio
nibus constituisti. nec
te pij imperatores. & sac
cerdotiarum suarum
uocare poterunt. cū sis
ceruus nequissimi aut
tor & significer deprhens
eius ipō documento cum
his qui scelere tuo tecū
congregasti. ut sangui
ne tuo saciemur dixit
pulī. Tū autem. V. vi.
Ls dictis detractum ex
tabella recitauit. Tum
cyprianum glacio am
madūt placet. Sanctus
hoc audiens. Deo gras
ago. Et cum duceretur
pls tūn plangens duce
bat. & nos cum eo deco
lemur. Et ita pclectus
glosus nr post ptorēn
in agrum sexti pcessit se
tanno buro & compsi
cans posuit ad genua
sua. Deinde dalmatica
tunicaq; tulit. & pacato
nibus tradidit. Et stās
in hnea sustinebat spm
latorem. cui ingenti cpn
ce aureos decē pcepit.
Fres uero flentes linthea
mina & oratia ante eum
ponebant. ne sanctus tri
or defluens absorberetur
arena. Quod cum lictus
as manuales sibi liga
ri non potuisset nisi ma
nus ipi lugauerunt.
Ipse sibi manu ppria ocu
los texit. & genua inter
ram posuit orationem
ad dnm fudit. & sic gla
dio pcussus migrauit.
Referentur acta cum bto
cypriano passi crescentia
nus. victor. basilia & ge
neralia. Sdm iohm
Stil'. dix. i. d. s. Anni
uersarium est nunciatum

princeps huius mundi
ejicitur foras. &c. aug
Nunc nichil nichilum
est mundi. Quod ni epi.
ergo exspectantium est
in fine seculi. & in fine
seculi quod expectatur
nichilum erit nichilum
eorum nihilorum & mor
tuorum nichilum erit
premiorum erit pena
eternarum. Quale ergo
nunc nichilum est. Jam
in superlobus lectoib;
communis dilectionis
nostram dixi enim nich
cum non damnatio
nis & dilectionis. Unde
scriptum. Justicia me &
elemosine cantam meam
de gente non sancta. mul
ta enim sunt nichilia di.
Unde dicitur in psalmo.
Justicia tua abyssus
multa. Dixit enim apls.
O altitudo divitiarum
sapie & scientie dei quā
comprehensibilia sunt
nichilia eius inestimabile
ne eius. Exquibus nichi
lis etiam hoc est quod
hic aut omnis hinc
nichilum est mundi. &
nato illo in fine nichilo
ubi nouissime unus ex
mortui nichilandi sunt
possidebit ergo diabo
lus genus humanū
& reos supplicationem
tenebat cyrographū
pcor. Dominabitur
in conchis infidelium
ad creaturam colendā
deserto creatore decep
tos captivos & pdale
bat. Animo uero temp
tare non cessat. Et aliud
est in minoribus regna
re. aliud est fortes ec
oppugnare. Quam in
nitissimam munitate
quadrat & hostis oppug
nat nec tamen expug
nat. Ter autem. Ymn
Dum igitur uenera
bile lignum sancte

Si quis vult post me ue
nire abneget semet
ipm tollat crucem suam
sequatur me. Dñi
Oratio dominica gregoriana.
mus at redemptor nost
noua ut homo uenit in
uniuersum: noua præcep
tet ut mundo. Vite omni
bus uetera in nullis am
bitu. Innouitatem appo
nat nouitatis sue. Qđ
enim in nobis quod car
nalis homo noscitur
nisi sua retinere aliena
rapere supplere: corrumpi
cere suum posse: et celes
tis medicinis singulis ꝙ
bus uitiis obtinentia
nisi medicamenta.
Nam sicut arte medici
ne frigida calidis. cali
da frigidis curantur;
ita dominus noster ap
posuit præcepta pec
catis. ut iubendo com
mendam. tenacibus lar
gitatem. iracundis mā

suetudinem. elatis
propter humilitatem
Certe cum sequentibus
nouis mandatis pronē
dixit. Si ergo quis tem
tauerit auferre tuam
sudet: non potest
esse christianus
te tibicat. Qui
neterem alienā cupi
tus: p nouæ conuersatio
nis studia. et uetera la
ginum. Ty. lectio. viij.
Quid uero dominus in
hac lectione dicat. audi
amus. Cum multi post
me uenire abneget sem
ipm. sic dicitur. ut ab
negemus nostra. hic di
citur. ut abnegemus
nos. Et fortasse laboro
sum non est hominis re
linquere sua. et nauis
laboriosum est relinqui
semetipsum. Animus est
quippe abnegare quod
habet. Valde enim mul
tum est abnegare quod

est. ad se autem uenien
tibus communis p̄cepit
nobis. ut renuntiemus
eis: quia quicquid ad ag
nitionem fidei nemimus.
luctamen contra malig
nos spiritus sumimus.
Nichil enim maligni sp̄
in hoc mundo p̄mium
possident. Nunc ergo cū
mundo luctari debemus. Ne
cum nequitus cum mundo luc
tamur. tutius ad regnum
ueniamur: quia habet u
num p̄ quod teneatur.
Quid sunt terrena ois
nisi quedam corporis i
cumenta? Qui ergo se
ad certamen contra diabo
lum p̄parauit uestimenta
abnegat ne succumbat.
Nichil in hoc mundo
amando subsideat nul
lum terrenum habentiū
delectationes requirat.
ne unde ad bonum tenu
tur. ad casum inde te
neatur. Non tantum

fuerint nos a se relinq̄re:
nisi relinquamus eos.
Quid est quod dicimus v p̄
relinquam nos. Se
ipsos nos relinqu
imus: quo ibimus extra
nos? vel quis est qui una
cum fuse deserat? Sz aliud
sumus p̄ peccatum lap
si: aliud p̄ naturam con
dicti. Aliud quod fecim?
aliud quod facti sumus.
Relinquamus nos met
ipsos quales peccando
nos fecimus: ut tamen
nos met ipsos: quales p̄
gr̄iam facti sumus. Ecce
enim qui superbus fuit
si conuersus ad xp̄m hu
milis factus est: semet
ipsum relinquit. Si lux
uriosus quisq; ad tem
perantiam uitā mutā
uit: abnegat utiq; qđ
fuit. Si auarus quisq;
ambire iam desinit. et lar
gitatem iam diligit. p̄ria q̄
prius alienā rapiebat:

prudebito temerpli
quid ipse quidem e
pnamam: z non est p
malitiã. Nunc enim sp
tum est. Verte nupias
t non erunt. Conuersi
nam impii non erit:
non quia omnino non
erunt in essentia: s scilicet
non erunt in impietatis
culpa. Tunc ergo nos nr
ipsos abnegamus: si
mitamus quod pnetus
tatem simulamus. t ad hoc
mittimur. quod pmonita
tem notamur. pensem?
quomodo sepaulus ab
negauerat: cum dicebat.
Vnus aũt iam non ego.
Eunuchus quippe fuerat
ferus ille pseutor: t mutue
cepterat pius predicator.
Ait. dñs. Secũm lucam.
i. d. 9. Si quis venit ad
me t non odit patrem
suũ t matrem. t uxorem
t filios. t fres. t sorores.
adhuc aũt t animã suã.

non potest esse meus dis
cipulus. &c. Oñ gre
Si consideramus gour
tres bonũ que t quanta
sunt que nobis promittũ
tur in celis. manifestum e
rumo omnia que habẽ
tur in tris. Terrena nãq
substantia supne felicita
ti compata ponderus est t
substantia. Temporalis vi
ta eterne vite. mte compa
ta. mors est potius dicen
da quam vita. Ipse enim
cottidianus defectus cor
ruptionis. quid aliud
est quam quedam pro
ximas mortis? Vñ.
Quis autem lingua di
cere. aut quis intellectus
sufficit capere. illã supne
ciuitatis quantã sint
gaudia. angelor chorus
interesse. aut beatissimi
spiritus gloriose conchio
ris assistere. presentem vi
dere. cernere. t amplã
sanctam lumen videre.

nullo mortis metu affun-
lectam & adhuc anxietate
ardebat animus iam ip-
sum dominus docebat
tate indeorum nunciam
dum fide omnium ple-
sumus gratia sepul-
tura fuit occasio nero
est ultimum monumen-
lapidis ad nolurio
unde post resurrectionem
nequid verba teneris
mundum fuit nequam
vehicula pugnam
ea nullum fructum
tulit tum p predicatio-
nem apl̄oz̄ innumer-
ten gentium ad fidem
suam collegit. ℣ ii.
Iremus uicti huius
pmissam & singularis
gratiam p̄ nimium
tum nunc mea electo
giana extremisse. qui
pro illius dilectione
mortificata multos
fructum attulerunt
propatu temporis
tone omnium reliquiis
cum & uestigia sua

Dilectat igit̄ ℣. ix.
mentem magnitudo p̄
mor& & non deterreat
tamen laborum. Vnde ad
se nequentibus uenire
dixit. Si quis uenit ad
me & non odit patrem
suum & matrem & uxorem
& filios. & fratres & sorores. adhuc autem & ani-
mam suam. non potest
esse meus discipulus.
Ait p̄. dix | Sedim iohm.
i. d. s. Amen amen dico
nobis nisi granum fru-
menti cadens ut ea.
mortuum fuerit ipsum.
ipsum solum manet.
si autem mortuum fu-
erit. multum fructum
affert. Ait. ō augustin
Granum frumenti se

ler pendet ꝛ ppbete. Nec
est fautus ūr. De fauthi
mach nobis mandans.
ber mando mquiens no
bis. ut diligatis mucem.
ꝛ dicat atq; ait. Si mun
dus nos odit. scitote qꝝ
priorem me nobis odio
habuit. Cur ergo se me
brum supra mutuetur
extollit? Semmus in cor
pore. si odium mundi
nus sustinere in capite.

Ait meyam de mcibz.
Hoc do nobis. Sicꝫ
nullt posse me nemine ab
negare se ipsum: ꝛ tollat
crucem suam ꝛ sequatur
me. Duobus ꝛ enim mo
dis crux tollit. vn aut
abstinentia affligit corꝑ
aut passione pprie
[illegible] ꝛ ebrebat. Cath
[illegible] nemo ait
[illegible] ego: ne for
[illegible] petitams. ipse re

probus estimat. Ecce in
afflictione corpis. audi
mus crucem tamus:
audiamus nunc mo
passione pprie crucis
mentis. dit enim. Quis
infirmatur ꝛ ego non in
firmor? Quis scandalizā
tur ꝛ ego non uror. f. ii.

Effectus quippe pdica
tor ut exemplum daret
abstinentie: crucem por
tauit in corpe. Et quia
in se uidebat damna
infirmitatis alicne: cru
cem portabat in corde. Sz
quia ipsis mutuitibus q
dam mina nupta sunt:
dicendum nobis est qō
uinum abstinentiam
carnis. ꝛ quod adsideat
passionem mentis. Cui
uino namq; abstinentia
carnis non nunquam
uana gloria adsidet. qā
dam tenuitas in corde.
dum pallor in multis red
pitur: nutus patefa

laudatur: ⁊ tanto sceler
ius fons fuerit: quāto
ad humanos oculos per
ostentum pallorem cruꝛ.
Et plerunq; fit. ut quod
causa dī agi creditur:
ꝓ solis humanis fauo
ribus agatur. T. V nū.
Compassionem uero
autem plerunq; pietas
absterſit falſa: ut hanc
non numquam ad cō
descendentem animus ꝓ
tualiat. dum ad culpas
quisq; non debeat com
passionem exercere sed
ꝛ elinn. Compassio quippe
hominū ⁊ rectitudo uitā
detetur: ut nullo ecclesiq
homine diligamus bo
num quod factus est.
⁊ ꝓsequatur mala que
fecit: ne dum culpas in
caute remittimus. iā
non ꝓ caritatem com
pati. ſꝫ ꝓ negligentiā
consensisse uideamur.
Sequitur. qui eñ uolu
erit animam suam sal
uam facere: ꝓdet eam.
Et qui ꝓdiderit animā
suam ꝓpter me. saluā
faciet eam. ꝛc Frumen
tum seminatur. ſi frumentū
ſi semias ꝓtus: ſi semi
nas uenenas. Quis eū
nescit quod frumentū
ſi nuꝫ in semine mittit
perit ab oculis. in terra
delitat. ſꝫ unde prius
erat impullere: inde nūc
delitat in renouatione.
Quia sancta | V nū.
ecclesia aliud habet te
pus ꝓsecutionis atq;
aliud pacis: redemp
tor noster ipā eius te
pora distinguit inpre
ceptis. Nam ꝓsecutionis
tempore ponenda est a
nima: pacis autem tpe
ea que amplius diligam
possint frangendo fī.
delidenia tenenda. Unde
⁊ nunc dicitur. Quod
enim ꝓfuit hominū si

sus membris compassi
est: ne de se forte sua mē
bra infirma desperarent:
& fuit est humana fra
gilitas monte appropin
quante perturbaretur.
& cheteret ne se ad deum
primere. Nam si primaet
gauderent. Ideo primus xpc
cheit: tristis est anima
mea: usq; ad mortem.

Est etiam do | v. uii
minus pater si fieri po
test: transeat a me calix
iste. Quis hoc cheit. Que
potestas: que infirmita.
Audite quid cheit: pote
statem habeo ponendi a
nimam meam: & potesta
tem habeo iterum sume
dendi eam. Nemo tollit ea
me. Sed ego pono eam.
& iterum sumo eam. Ubi
potestas tristis erat qua
do sciebat quid non fa
ceret nisi noluisset po
testate enim fecit non ob
dientia. Quia ipse no hi

non qua potuit. Transfi
guant ergo in te infir
ma membra corporis sui.
& forte de illis cheitum e.
qui semuant in latitu
dinario id est de infir
mioribus. Non enim in
latitudo semuabat. Et
le xpus xpc pro magnis
qui cheiebat. Ego enim
iam in mollor. & tempus
mee resolutionis instat.
Bonum certamen certavi.
Iustum consummavi.
fidem seruavi de cetero re
mihi corona iustitie.
corona de manipulis.
Sug est in quid mihi
corona iustitie: quam
reddet mihi dominus
in illa die iustus iudex.
Quasi cheteret reddere in
messem cui me ipsum
impendo sementem. Et

Hec verba fis | v. ij.
quantum intelligim
ex ultantis sunt non plo
rantis. Item quando ista

[illegible] lacrimis erit.
Homne tumulus erit hyla
ri datorem quem diligit deus.
Admirumur ergo relega
mus hec verba ut nec ip
se parent cum lacrimi
semmanserunt: cum a
simlacrimis seminare
runt: transiet dolor
a gemitus. Transit mise
ria tam fine: a nemi le
tua sine fine. Y mumpta
men dm quomodo ecce
mundus letetur ad omnes
primere quod dictum e.
qui seminant in lacri
mis in gaudio metent.
euntes ibant a flebant;
mittentes semina sua a
nentes autem nen
ent cum exultatione tol
lentes manipulos suos.
Audite fratres dico vo
bis quare potuero. quem
admodum ad omnem
neat. Euntes ibat a flebat
ex quo nascimur mors.
Omnis enim status omnis
non exquo nam nemo
mur cogitur ambulare.
Infans natus est tristi
tia ambulat: mors finis
est unde iam nemo dubi
tatione. omnis
enim non plorat hic mi
seria mala quando ipse
intrat inde vide in fas
quando nascitur de an
gustiis uteri nullus
mundi latitudinem gau
detur. Ly. lectio. vi.
De tenebris infans pro
cedit ad lumen a tam
de tenebris nemens ad
lucem plorare potest. ri
dere non potest. Et videre
homines a plorant ho
mines: a quod rident ho
mines plorandum est.
Si plorat alii de pena sua
si plorat pena sua qui
de e attritus: plorat alius
ne quod amiserit
mortuum aliquem ca
rissimos suos. Ille si
ille sint: nullus inde.